

2024/1111

23.5.2024

REGOLAMENT TA' IMPLIMENTAZZJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2024/1111

tal-10 ta' April 2024

li jemenda r-Regolament (UE) Nru 1178/2011, ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 923/2012, ir-Regolament (UE) Nru 965/2012 u r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2017/373, fir-rigward tal-istabbiliment ta' rekwiżiti għat-thaddim tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) 2018/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2018 dwar regoli komuni fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Agenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea, u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2111/2005, (KE) Nru 1008/2008, (UE) Nru 996/2010, (UE) Nru 376/2014 u d-Direttivi 2014/30/UE u 2014/53/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li jhassar ir-Regolamenti (KE) Nru 552/2004 u (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91 ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 23(1), l-Artikolu 31(1) u l-Artikolu 44(1), il-punt (a) tiegħu,

Billi:

- (1) Fl-aħhar snin feġġew kuncetti ġodda ta' mobbiltà bl-ajru, imsejsin fuq teknoloġiji innovattivi, bħal inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul, li daż-żmien qed juru livelli differenti ta' maturità. Bl-avvanzi fit-teknoloġija u bi htigijiet dejjem jinbidlu fit-trasport, fis-snin li ġejjin jaf ifeġġu kuncetti aktar innovattivi.
- (2) L-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru b'disinji innovattivi jgħallqu sfidi uniċi tas-sikurezza minhabba l-kapacità vertikali tagħhom tat-tluġ u tal-inżul u l-kapacità tagħhom li joperaw f'ambjenti urbani kongestjonati. Biex dawn l-operazzjonijiet jitwettqu b'mod sikur u jitnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju għall-passiġġieri, għall-ekwipaġġ u għall-pubbliku jenhtieg li jkun żgurat qafas regolatorju komprensiv apposta.
- (3) L-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul huma teknoloġija emergenti ġdida, u hemm bżonn jiġu stabbiliti proċeduri ċari għaċ-ċertifikazzjoni u għall-approvazzjoni tal-operazzjonijiet tagħhom halli jkun żgurat li dawn jissodisfaw l-istandards tas-sikurezza u tal-prestazzjoni. Il-qafas regolatorju komprensiv apposta jenhtieg li jipprovd i proċess ċar u trasparenti fir-rigward tal-aspetti taċ-ċertifikazzjoni u tal-approvazzjoni tal-operazzjonijiet b'dawn l-inġenji tal-ajru, filwaqt li jagħti ċ-ċertezza mehtieġa lill-operaturi u jiffaċilita l-iżvilupp u l-kummerċjalizzazzjoni ta' dawn l-inġenji tal-ajru.
- (4) L-operazzjonijiet kummerċjali u mhux kummerċjali bl-inġenji tal-ajru b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul jinvolve perikli għas-sikurezza li jridu jittaffew kif xieraq biex tkun żgurata s-sikurezza tal-passiġġieri u l-ekwipaġġ fl-ajru u tan-nies fl-art. Għalhekk, iċ-ċertifikazzjoni tal-operaturi ta' daww l-inġenji tal-ajru hi miżura li tista' tgħin biex jittaffew ir-riskji magħrufa u potenzjali għas-sikurezza li jinholqu bit-thaddim ta' dawn it-teknoloġiji ġodda, u b'hekk tissawwar kultura xierqa tas-sikurezza.
- (5) Billi l-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul qed isiru aktar komuni, jehtieg ikun żgurat li dawn jiġu integrati b'mod sikur u effiċjenti fis-sistema tal-isparzu tal-ajru eżistenti. Għalhekk, il-qafas regolatorju komprensiv apposta jenhtieg li jistabbilixxi regoli u proċeduri ċari għall-integrazzjoni ta' dawn l-operazzjonijiet fl-isparzu tal-ajru, u b'hekk jgħin biex jitnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju tal-habtiet u ta' incidenti ohra tas-sikurezza.

⁽¹⁾ ĠU L 212, 22.8.2018, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>.

- (6) Għall-integrazzjoni futura tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul fis-sistemi tat-trasport tal-Istati Membri, jixraq li jiġi applikat l-istess qafas regolatorju mhaddem illum għall-operazzjonijiet tal-ajruplani u tal-helikopters, filwaqt li jsiru l-emendi meħtieġa biex jitqiesu l-kunċetti l-godda tal-mobbiltà bl-ajru tal-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul, il-limitazzjonijiet tal-prestazzjoni u tal-operat, u ċerti riskji speċifiċi. Għalhekk, ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1178/2011 ⁽²⁾, ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 ⁽³⁾, ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 ⁽⁴⁾ u r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/373 ⁽⁵⁾ jenhtieg li jiġu emendati kif xieraq.
- (7) B'mod partikolari, biex tkun żgurata d-disponibbiltà ta' bdoti kkwalifikati kif xieraq tul il-fażi inizjali tal-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul, id-detenturi tal-liċenzji ta' bdot kummerċjali għall-ajruplani jew għall-helikopters jenhtieg li jinghataw il-possibbiltà li mal-liċenzja tagħhom iżidu klassifikazzjoni tat-tip għall-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul, inkluż privileġġi biex joperaw dak l-inġenju tal-ajru skont ir-regoli tat-titjir bl-istrumenti, meta meħtieġ. Meta dawn il-bdoti jkollhom ukoll ċertifikati ta' għalliema jew eżaminaturi għat-titjir tal-ajruplani jew tal-helikopters, jenhtieg li dawn jinghataw ukoll il-possibbiltà li jiksbu privileġġi addizzjonali ta' għalliema jew eżaminaturi għat-titjir ta' dak l-inġenju tal-ajru. Għaldaqstant, ir-Regolament (UE) Nru 1178/2011 jenhtieg li jkun emendat skont dan.
- (8) Ir-Regolament (UE) Nru 923/2012 jenhtieg li jiġi emendat ukoll biex jipprevedi ġestjoni sikura, ordnata u effiċjenti tat-traffiku tal-ajru tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul u biex jiġu evitati l-habtiet fl-ajru.
- (9) Barra minn hekk, ir-Regolament (UE) Nru 965/2012 jenhtieg li jiġi emendat kif xieraq biex, fost l-oħrajn, ikun previst Anness ġdid b'rekwiżiti dettaljati li jindirizzaw l-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul. L-Anness I tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 jenhtieg li jiġi emendat biex jinkludi kategorija ġdida ta' inġenji tal-ajru, u għal titjib fil-preċiżjoni tad-definizzjonijiet eżistenti. Jenhtieg li l-Anness II u l-Anness III jiġu emendati biex jitwessa' l-ambitu tar-rekwiżiti taċ-ċertifikazzjoni eżistenti tat-trasport kummerċjali bl-ajru u jenhtieg li l-Anness V ikun jinkludi dispożizzjonijiet godda li jippermettu servizzi mediċi ta' emerġenza u operazzjonijiet ta' salvataġġ bl-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul.
- (10) Barra minn hekk, it-trasport bl-ajru tal-merkanzija perikoluża jenhtieg li jsir f'konformità mal-istandards internazzjonali u l-prattiki rakkomandati li hemm fl-Anness 18 tal-Konvenzjoni ta' Chicago u l-Istruzzjonijiet Tekniċi applikabbli. Ir-rekwiżiti għat-thaddim tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul jenhtieg li jqisu l-aktar żviluppi teknoloġiċi riċenti fid-disinn u fit-thaddim tal-inġenji tal-ajru, kif ukoll l-aqwa Prattiki u standards internazzjonali. Għaldaqstant, ir-Regolament (UE) Nru 965/2012 jenhtieg li jiġi emendat skont dan.
- (11) Biex il-partijiet ikkonċernati jinghataw biżżejjed żmien halli jiżguraw il-konformità mal-qafas regolatorju l-ġdid, dan ir-Regolament jenhtieg li japplika mill-1 ta' Mejju 2025.

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1178/2011 tat-3 ta' Novembru 2011 li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-ekwipaġġi tal-ajruplani tal-avjazzjoni ċivili skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 311, 25.11.2011, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1178/oj>).

⁽³⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012 li jistabbilixxi regoli komuni tal-ajru u dispożizzjonijiet operattivi dwar is-servizzi u l-proċeduri fin-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011 u r-Regolamenti (KE) Nru 1265/2007, (KE) Nru 1794/2006, (KE) Nru 730/2006, (KE) Nru 1033/2006 u (UE) Nru 255/2010 (ĠU L 281, 13.10.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2012/923/oj).

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 tal-5 ta' Ottubru 2012 li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet bl-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 296, 25.10.2012, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj>).

⁽⁵⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/373 tal-1 ta' Marzu 2017 li jistabbilixxi r-rekwiżiti komuni għall-fornituri ta' servizzi fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru/tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u funzjonijiet oħrajn tan-netwerk tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-sorveljanza tagħhom, iħassar ir-Regolament (KE) Nru 482/2008, ir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011, (UE) Nru 1035/2011 u (UE) 2016/1377 u jemenda r-Regolament (UE) Nru 677/2011 (ĠU L 62, 8.3.2017, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/373/oj).

- (12) Ir-rekwiżiti għat-thaddim tal-inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ b'kapacità vertikali tat-tluġh u tal-inżul ġew żviluppati b'konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, inkluż il-manifatturi, l-operaturi tal-inġenji tal-ajru, u l-korpi regolatorji, biex ikun żgurat li dawn ikunu xierqa u effettivi.
- (13) L-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea hejjiet abbozzi ta' regoli tal-implimentazzjoni u pprezentathom mal-Opinjoni Nru 03/2023 ⁽⁶⁾ f'konformità mal-Artikolu 75(2), il-punti (b) u (c), u mal-Artikolu 76(1) tar-Regolament (UE) 2018/1139.
- (14) Il-miżuri previsti f'dan ir-Regolament huma konformi mal-opinjoni tal-Kumitat stabbilit bl-Artikolu 127(1) tar-Regolament (UE) 2018/1139,

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Emendi tar-Regolament (UE) Nru 1178/2011

Ir-Regolament (UE) Nru 1178/2011 huwa emendat kif ġej:

- (1) fl-Artikolu 2, jiddahhlu l-punti li ġejjin:
 - “(8a) “inġenju tal-ajru li jaħdem bir-rotors” tfisser inġenju tal-ajru bil-magna, li jkun itqal mill-arja u li għas-sostenn tiegħu waqt it-titjir, ikun jiddependi prinċipalment fuq l-irfiġh iġġenerat minn massimu ta' żewġ rotors;
 - (8b) “inġenju tal-ajru (VCA) b'kapacità vertikali tat-tluġh u tal-inżul (VTOL)” tfisser inġenju tal-ajru b'magna, li jkun itqal mill-arja, minbarra l-ajruplani jew l-inġenji tal-ajru li jaħdmu bir-rotors, u li kapaci jwettaq tluġh u nżul vertikali bl-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni użati biex jipprovdu rfiġh waqt it-tluġh u l-inżul;”;
- (2) jiddahhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 4f

Klassifikazzjonijiet tat-tip għal VCA

1. L-applikanti li jkollhom liċenzja ta' bdot kummerċjali għall-ajruplani (CPL(A)) jew għall-helikopters (CPL(H)) f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL) għandhom ikunu intitolati li tinhargilhom klassifikazzjoni tat-tip għal VCA u għandhom jeżerċitaw il-privileġġi ta' dik il-klassifikazzjoni tat-tip, dment li jkunu konformi ma' dawn kollha li ġejjin:

(a) il-prerekwiżiti speċifikati fid-*data* tal-adegwatezza operattiva stabbilita f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012, l-Anness I (il-Parti 21);

(b) l-Anness I (il-Parti-FCL), is-Subparti H, it-Taqsima 1 u d-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

2. L-eżami tal-għarfien teoretiku għandu jkun bil-miktub u n-numru tal-mistoqsijiet b'għażla multipli għandu jkun jiddependi fuq il-kumplessità tal-inġenju tal-ajru.

3. It-tahriġ tal-klassifikazzjoni tat-tip, it-testijiet tal-hiliet u l-kontrolli tal-profiċjenza għall-inġenji tal-ajru speċifikati fil-paragrafu 1 għandhom ikunu:

(a) konformi mar-rekwiżiti li ġejjin tal-Anness I, l-Appendiċi 9 (il-Parti-FCL):

(i) it-Taqsima A;

(ii) it-Taqsimiet B, C jew D, kif iddeterminat u dment li ma jkunx speċifikat mod iehor fid-*data* tal-adegwatezza operattiva stabbilita f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012, l-Anness I (il-Parti 21); u

(b) skont il-kundizzjonijiet u sa fejn speċifikat fid-*data* tal-adegwatezza operattiva stabbilita f'konformità mal-Anness I (il-Parti 21) tar-Regolament (UE) Nru 748/2012, jinkludu tahriġ u ttestjar addizzjonali halli l-applikanti jkunu jistgħu jiksbu l-kompetenza biex joperaw il-VCA rilevanti.

⁽⁶⁾ L-Opinjoni Nru 03/2023 — *Introduction of a regulatory framework for the operation of drones — Enabling innovative air mobility with MVCA, the initial airworthiness of UAS subject to certification, and the continuing airworthiness of those UAS operated in the 'specific' category*, l-EASA (l-Opinjoni Nru 03/2023).

4. B'deroga mill-paragrafi ta' hawn fuq, l-applikanti li għandhom CPL(A) jew CPL(H) u li kienu involuti f'testijiet tat-titjir għal tip partikolari ta' VCA għandha tinharġilhom klassifikazzjoni tat-tip għal dak l-inġenju tal-ajru, diment li jkunu konformi ma' dawn kollha li ġejjin:

- (a) ikunu konformi mal-kundizzjonijiet tat-titjir biex jaġixxu bħala bdot tal-ittestjar fit-tip VCA rilevanti, kif stabbilit f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012, l-Anness I (il-Parti 21);
- (b) ikunu temmew 50 siegħa ta' hin tat-titjir totali jew 10 sigħat ta' hin tat-titjir bħala bdot fil-kmand f'testijiet tat-titjir bit-tip ta' VCA rilevanti;
- (c) ikunu konformi mal-prerekwiżiti msemmija fil-paragrafu 1(a).

5. Il-perjodu tal-validità tal-klassifikazzjonijiet tat-tip mahruġa f'konformità ma' dan l-Artikolu għandu jkun sena. Id-detenturi għandhom jagħmlu dan kollu li ġej:

- (a) għal rivalidazzjoni tal-klassifikazzjoni tat-tip:
 - (i) fil-perjodu tal-validità tal-klassifikazzjoni, ilestu mill-inqas sagħtejn ta' hin tat-titjir bħala bdoti tat-tip ta' VCA rilevanti;
 - (ii) fi żmien 3 xhur eżatt qabel id-data tal-iskadenza tal-klassifikazzjoni u fit-tip ta' VCA rilevanti jew FSTD li jirrappreżenta lil dak l-inġenju tal-ajru, jgħaddu minn kontroll tal-profiċjenza f'konformità mal-paragrafu 3, li l-perjodu tiegħu jkun jista' jingħadd mal-hin tat-titjir speċifikat fil-paragrafu (a)(i). Jekk l-applikanti jagħzlu li jgħaddu mill-kontroll tal-profiċjenza qabel dawn it-3 xhur, il-perjodu l-ġdid tal-validità għandu jibda mid-data tal-kontroll tal-profiċjenza;
- (b) għal tiġdid tal-klassifikazzjoni tat-tip, jikkonformaw mal-punt FCL.740(b) tal-Anness I (il-Parti-FCL).

6. Id-detenturi ta' liċenzja u klassifikazzjoni tat-tip kif speċifikat fil-paragrafu 1 għandhom ikunu intitolati joperaw il-VCA rilevanti skont ir-regoli tat-titjir bl-istrumenti, diment li jkunu konformi ma' dawn kollha li ġejjin:

- (a) ikollhom IR(A) jew IR(H), kif applikabbli;
- (b) ikunu lestew it-test tal-hiliet jew il-kontroll tal-profiċjenza, fit-tip ta' VCA rilevanti, kif applikabbli, f'konformità mal-paragrafu 3 inkluż il-kontenut rilevanti għat-titjir bl-istrumenti.

7. Minkejja l-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.900(b), l-applikanti li jkollhom ċertifikat ta' għalliem f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL) bi privileġġi biex jipprovdu taħriġ għall-klassifikazzjonijiet tat-tip ta' ajruplan jew ta' elikopter għandhom jinharġulhom privileġġi biex jipprovdu taħriġ għall-klassifikazzjonijiet tat-tip speċifikati fil-paragrafu 1, diment li:

- (a) ikollhom klassifikazzjoni tat-tip skont il-paragrafu 1 għat-tip ta' VCA rilevanti;
- (b) sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor fid-data tal-adegwatezza operattiva stabbilita f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012, l-Anness I (il-Parti 21), ikunu temmew, tul it-12-il xahar ta' qabel l-applikazzjoni, mill-inqas 30 settur tar-rotot, inkluż tliet u nżul, bħala bdot fil-kmand fit-tip ta' VCA rilevanti, li 15-il settur tar-rotot minnhom jistgħu jitlestew f'FSTD li jirrappreżenta lil dak it-tip ta' VCA;
- (c) ikunu temmew, f'ATO, taħriġ teoretiku u prattiku għall-estensjoni tal-privileġġi tal-għalliema għal dak it-tip ta' VCA, inkluż l-elementi obbligatorji tat-taħriġ kif speċifikati fid-data tal-adegwatezza operattiva stabbilita f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012, l-Anness I (il-Parti 21);
- (d) jgħaddu mit-taqsimiet rilevanti tal-valutazzjoni tal-kompetenza f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.935.

B'deroga mill-paragrafi (b), (c) u (d), l-applikanti li jkollhom ċertifikat ta' TRI(A) jew ċertifikat ta' TRI(H) u li tkun inharġitilhom klassifikazzjoni tat-tip għal VCA f'konformità mal-paragrafu 4, għandhom jirċievu estensjoni tal-privileġġi tat-TRI tagħhom għal dak it-tip ta' VCA.

8. Id-detenturi tal-privileġġi ta' għalliem imsemmija fil-paragrafu 7 għandhom jirċievu rivalidazzjoni jew tiġdid, kif applikabbli, ta' dawn il-privileġġi jekk ikunu konformi mar-rekwiżiti rilevanti tar-rivalidazzjoni jew tat-tiġdid li hemm fl-Anness I, is-Subparti J (il-Parti-FCL), kif applikabbli għaċ-ċertifikat ta' għalliem li jkollhom, u barra minn hekk jagħmlu wiehed minn dawn li ġejjin:

- (a) ilestu, f'ATO, taħriġ ta' aġġornament tal-għalliema li jiffoka fuq il-privileġġi skont il-paragrafu 7;
- (b) jgħaddu mit-taqsimiet rilevanti tal-valutazzjoni tal-kompetenza f'konformità mal-Anness I, il-punt FCL.935 (il-Parti-FCL) fit-tip ta' VCA rilevanti speċifikat fil-paragrafu 1 jew f'FSTD li jirrappreżenta dak it-tip.

9. Minkejja l-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1000(b), l-applikanti li jkollhom ċertifikat ta' eżaminatur f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL) bil-privileġġi li jaġixxu bħala eżaminaturi għall-klassifikazzjonijiet tat-tip ta' ajruplan jew ta' elikopter għandhom jinħargħulhom il-privileġġi biex iwettqu testijiet tal-hiliet u kontrolli tal-profiċjenza għat-tip ta' VCA speċifikat fil-paragrafu 1, diment li jkollhom il-privileġġi ta' għalliem skont il-paragrafu 7 għat-tip ta' VCA rilevanti u jkunu konformi ma' dawn kollha li ġejjin fit-tip ta' VCA rilevanti jew f'FSTD li jirrappreżenta dak it-tip:

- (a) ilestu l-istandardizzazzjoni tal-eżaminatur f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1015, inkluż it-tweġġ ta' mill-inqas test tal-hiliet jew kontroll tal-profiċjenza wiehed;
- (b) jgħaddu mit-taqsimiet rilevanti tal-valutazzjoni tal-kompetenza f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1020.

10. Id-detenturi tal-privileġġi ta' eżaminatur imsemmija fil-paragrafu 9 għandhom jirċievu rivalidazzjoni jew tiġdid, kif applikabbli, ta' dawn il-privileġġi jekk ikunu konformi mal-partijiet rilevanti tal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1025 u barra minn hekk jagħmlu wahda minn dawn li ġejjin:

- (a) ilestu kors ta' aġġornament tal-eżaminatur f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1025(b)(2) li jiffoka fuq il-privileġġi skont il-paragrafu 9;
- (b) jgħaddu mit-taqsimiet rilevanti tal-valutazzjoni tal-kompetenza f'konformità mal-Anness I (il-Parti-FCL), il-punt FCL.1020 fit-tip ta' VCA rilevanti jew f'FSTD li jirrappreżenta dak it-tip.”;

- (3) L-Anness I (il-Parti-FCL) huwa emendat f'konformità mal-Anness I ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 2

Emendi tar-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 923/2012

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 923/2012 huwa emendat kif ġej:

- (1) L-Artikolu 2 huwa emendat kif ġej:

- (a) il-punt 85 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(85) ‘inġenju tal-ajru li jahdem bir-rotors’ tfisser inġenju tal-ajru bil-magna, li jkun itqal mill-arja u li għas-sostenn tiegħu waqt it-titjir, ikun jiddependi prinċipalment fuq l-irfiġh iġġenerat minn massimu ta' żewġ rotors;”;

- (b) jiddaħħlu l-punti li ġejjin:

“(85a) ‘elikopter’ tfisser tip ta' inġenju tal-ajru li jahdem bir-rotors li hu sostnut waqt it-titjir prinċipalment bir-reazzjonijiet tal-arja fuq rotor wiehed jew żewġ rotors b'magna, fuq assi sostanzjalment vertikali;

(85b) ‘inġenju tal-ajru (VCA) b'kapacià vertikali tat-tluġh u tal-inżul (VTOL)’ tfisser inġenju tal-ajru b'magna, li jkun itqal mill-arja, minbarra l-ajruplani jew l-inġenji tal-ajru li jahdmu bir-rotors, u li kapaci jwettaq tluġh u nżul vertikali bl-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni użati biex jipprovdru rfiġh waqt it-tluġh u l-inżul;”;

- (c) jiddaħħal il-punt li ġej:

“(94a) ‘fjuwil minimu’ tfisser terminu li jintuża biex jiddeskrivi sitwazzjoni meta l-provvista tal-fjuwil tal-inġenju tal-ajru tkun waslet fi stat fejn it-titjira jkollha tinzel f'ajrudrom speċifiku u ma jkun jista' jiġi aċċettat l-ebda dewmien ieħor;”;

- (2) L-Anness huwa emendat f'konformità mal-Anness II ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 3

Emendi tar-Regolament (UE) Nru 965/2012

Ir-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat kif ġej:

(1) fl-Artikolu 1, jiżdied il-paragrafu 1a li ġej:

“1a. Dan ir-Regolament jistabbilixxi regoli dettaljati għal operazzjonijiet tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva f'konformità mar-regoli tat-titjir viżwali binhar li jsiru bl-avvistament tas-superfiċe u b'ingeni tal-ajru bl-ekwipaġġ u bi bdot wiehed abbord b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul imsemmija fil-punti (b)(i) u (ii) tal-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2018/1139.”;

(2) L-Artikolu 2 huwa emendat kif ġej:

(a) il-punt (1a) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(1a) ‘ingenju tal-ajru li jahdem bir-rotors’ tfisser ingenju tal-ajru bil-magna, li jkun itqal mill-arja u li għas-sostenn tiegħu waqt it-titjir, ikun jiddependi prinċipalment fuq l-irfiġh iġġenerat minn massimu ta’ żewġ rotors.”;

(b) jiddaħħal il-punt li ġej:

“(1aa) ‘helikopter’ tfisser tip ta’ ingenju tal-ajru li jahdem bir-rotors li hu sostnut waqt it-titjir prinċipalment bir-reazzjonijiet tal-arja fuq rotor wiehed jew żewġ rotors b'magna, fuq assi sostanzjalment vertikali.”;

(c) jiddaħħlu l-punti li ġejjin:

“(12) ‘operazzjonijiet tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM)’ tfisser kwalunkwe operazzjoni tal-ingenju tal-ajru b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul (VTOL) f'żoni kongestjonati u mhux kongestjonati;

(13) ‘ingenju tal-ajru b'kapacità vertikali tat-tluġ u tal-inżul (VTOL)’ (VCA) tfisser ingenju tal-ajru b'magna, li jkun itqal mill-arja, minbarra l-ajruplani jew l-ingenji tal-ajru li jahdmu bir-rotors, u li kapaci jwettaq tluġ u nzul vertikali bl-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni użati biex jipprovdu rfiġh waqt it-tluġ u l-inżul;

(14) ‘titjira tal-VEMS’ tfisser titjira b'VCA li jopera bl-approvazzjoni tal-VEMS, meta t-trasport immedjat u malajr ikun essenzjali, u li l-ghan tagħha jkun wiehed minn dawn li ġejjin:

(a) li tiffacilita l-assistenza medika ta’ emergenza billi għorr wiehed jew aktar minn dawn li ġejjin:

(i) il-persunal mediku;

(ii) il-provvisti mediċi (tagħmir mediku, demm, organi, mediċini);

(iii) persuni morda jew imwegġġhin u persuni ohra involuti b'mod dirett, jew

(b) twettaq xi operazzjoni meta persuna tkun f'riskju imminenti jew anticipat għas-saħħa mill-ambjent u:

(i) dik il-persuna tkun teħtieġ tigi salvata jew mogħtija xi provvisti; jew

(ii) xi persuni, annimali jew tagħmir ikunu jeħtieġu jingarru minn jew lejn is-sit tal-operat tal-VEMS.”;

(3) L-Artikolu 5 huwa emendat kif ġej:

(a) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

“1b. L-operaturi għandhom ihaddmu VCA biss fil-kuntest tal-operazzjonijiet tal-IAM kif speċifikat fl-Annessi III u IX ta’ dan ir-Regolament.”;

(b) fil-paragrafu 2, jiżdied il-punt li ġej:

“(h) VCA użat għal:

(i) it-trasport tal-merkanzija perikoluża (DGs);

(ii) VEMS.”;

(c) fil-paragrafu 5, jiżdied il-punt li ġej:

“(c) VCA f'konformità mar-rekwiżiti speċifikati fl-Anness IX.”;

- (d) fil-paragrafu 5, jiżdied it-tieni subparagrafu li ġej:
- “Fil-każ tal-ewwel subparagrafu, il-punti (a), (b) u (c), l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 1178/2011, l-Anness VII (il-Parti-ORA) minflok tal-Anness III (il-Parti-ORO) ta’ dan ir-Regolament. It-taħriġ għall-VCA għandhom jagħtuh biss l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ approvati.”;
- (4) L-Artikolu 8 huwa emendat kif ġej:
- (a) il-paragrafu 1 huwa sostitwit b’dan li ġej:
- “1. L-operazzjonijiet CAT bl-ajruplani u bil-helikopters għandhom ikunu soġġetti għar-rekwiżiti tal-Anness III, is-Subparti FTL.”;
- (b) jiżdied il-paragrafu li ġej:
- “5. Operatur tal-IAM għandu, fir-rigward tal-limitazzjonijiet tal-hin tat-titjir, jikkonforma mar-rekwiżiti speċifikati fil-liġi nazzjonali tal-Istat Membru tal-post prinċipali tan-negozju tal-operatur jew, meta l-operatur ma jkollu l-ebda post prinċipali tan-negozju, tal-post tal-istabbiliment jew tar-residenza tal-operatur.”.
- (5) L-Anness I tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat f’konformità mal-Anness III ta’ dan ir-Regolament.
- (6) L-Anness II tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat f’konformità mal-Anness IV ta’ dan ir-Regolament.
- (7) L-Anness III tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat f’konformità mal-Anness V ta’ dan ir-Regolament.
- (8) L-Anness V tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat f’konformità mal-Anness VI ta’ dan ir-Regolament.
- (9) L-Anness IX tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 jiżdied kif stabbilit fl-Anness VII ta’ dan ir-Regolament.

Artikolu 4

Emendi tar-Regolament ta’ Implimentazzjoni (UE) 2017/373

Fil-punt ATS.TR.305 tal-Anness IV tar-Regolament ta’ Implimentazzjoni (UE) 2017/373, jiddaħhal il-punt (7a) li ġej fis-subpunt (a):

“(7a) informazzjoni dwar l-inġenji tal-ajru mingħajr bdot abbord;”.

Artikolu 5

Dhul fis-seħh u applikabbiltà

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f’*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Għandu japplika mill-1 ta’ Mejju 2025.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, l-10 ta’ April 2024.

Għall-Kummissjoni

Il-President

Ursula VON DER LEYEN

ANNEX I

L-Anness I tar-Regolament (UE) Nru 1178/2011 hu emendat kif ġej:

(1) il-punt FCL.010 huwa emendat kif ġej:

(a) fid-definizzjoni ta' "Hin ta' titjir", it-tielet paragrafu dwar l-"airships" huwa sostitwit b'dan li ġej:

"għal airships, dan ifisser il-hin totali minn meta l-airship jinhall minn mal-arblu biex jinqata' mill-art sa meta l-airship finalment jieqaf fi tmiem it-titjira, u jintrabat mal-arblu.";

(b) fid-definizzjoni ta' "Hin ta' titjir", jiżdied ir-raba' paragrafu dwar "inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL" kif ġej:

"għall-inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA), dan ifisser il-hin totali minn meta jinxteghlu l-unitajiet tal-irfigh u tal-propulsjoni biex jinqatgħu mill-art sa meta l-inġenju tal-ajru finalment jieqaf fi tmiem it-titjira u jinfew l-unitajiet tal-irfigh u tal-propulsjoni.";

(c) id-definizzjoni ta' "Helikopter" hija sostitwita b'dan li ġej:

"Helikopter" tfisser tip ta' inġenju tal-ajru li jahdem bir-rotors li waqt it-titjir ikun appoġġat l-aktar mir-reazzjonijiet tal-arja b'massimu ta' żewġ rotors bil-magna, fuq assi sostanzjalment vertikali.";

(2) fil-punt FCL.060, il-frazi introduttorja tal-punt (b) hija sostitwita b'dan li ġej:

"(b) Ajruplani, elikopters, inġenji tal-ajru powered-lift, airships u inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA).

Bdot ma għandux iħaddem inġenju tal-ajru għat-trasport kummerċjali bl-ajru jew biex iġorr il-passiġġieri.".

ANNEX II

L-Anness tar-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 923/2012 huwa emendat kif ġej:

(1) fil-punt SERA.2010, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(b) Azzjoni ta' qabel it-titjira

Qabel ma jibda t-titjira, il-bdot fil-kmand ta' inġenju tal-ajru għandu jsir midhla tal-informazzjoni kollha disponibbli li tkun adattata għall-operazzjoni maħsuba. L-azzjoni ta' qabel it-titjira, għat-titjiriet 'il bogħod mill-vicinanza ta' ajrudrom u għat-titjiriet IFR kollha, għandha tinkludi studju bir-reqqa tar-rapporti attwali u previsti tat-temp disponibbli, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti tal-fjuwil/enerġija u azzjoni alternattiva jekk it-titjira ma tkunx tista' tiġi tilesta kif ippjanat.”;

(2) fil-punt SERA.4005, il-punt (12) tal-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(12) Il-kapaċità tal-fjuwil/enerġija”;

(3) fil-punt SERA.4015, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(b) L-informazzjoni pprezentata qabel it-tluq dwar il-kapaċità tal-fjuwil/enerġija jew in-numri totali tal-persuni trasportati abbord, jekk ma tkunx korretta fil-hin tat-tluq, tikkostitwixxi bidla sinifikanti fil-pjan tat-titjira u bħala tali għandha tiġi rrapportata.”;

(4) fil-punt SERA.8015, il-punt (4) tal-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(4) *Riawtorizzazzjoni potenzjali waqt it-titjir.* Jekk qabel it-tluq ikun anticipat li, skont il-kapaċità tal-fjuwil/enerġija u soġġetta għal riawtorizzazzjoni waqt it-titjir, tista' tittiehed deċiżjoni li l-inġenju tal-ajru jissokta lejn ajrudrom ta' destinazzjoni riveduta, l-unitajiet tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru xierqa għandhom jiġu notifikati dwar dan billi fil-pjan tat-titjira tiddaħhal informazzjoni dwar ir-rotta riveduta (meta tkun magħrufa) u d-destinazzjoni riveduta.”;

(5) fil-punt SERA.8020, il-punti (d)(1) u (2) huma sostitwiti b'dan li ġej:

“(d) *Deterjorament tat-temp taħt il-VMC.* Meta jsir evidenti li titjir fl-VMC f'konformità mal-pjan attwali tat-titjira tagħha mhux se jkun prattikabbli, it-titjira VFR operata bħala titjira kkontrollata għandha:

(1) titlob awtorizzazzjoni emendata biex l-inġenju tal-ajru jkun jista' jissokta fil-VMC lejn destinazzjoni jew lejn ajrudrom jew sit operatorju alternattivi, jew biex johroġ mill-ispazju tal-ajru li jkun jehtieg awtorizzazzjoni tal-ATC; jew

(2) jekk ma tkunx tista' tikseb awtorizzazzjoni skont il-punt (1), tkompli jopera fil-VMC u tinnotifika lill-unità tal-ATC xierqa dwar l-azzjoni meħuda jew biex toħroġ mill-ispazju tal-ajru kkonċernat jew biex tagħmel inzul fl-eqreb ajrudrom jew sit operatorju xieraq; jew”;

(6) fil-punt SERA.9005, jiddaħhal il-punt (7a) li ġej:

“(7a) informazzjoni dwar inġenji tal-ajru mingħajr bdot abbord”;

(7) fil-punt SERA.11005, il-punt (ab) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(ab) Jekk inġenju tal-ajru jkun soġġett għal interferenza illegali, il-bdot fil-kmand għandu jipprova jinżel malajr kemm jista' jkun prattiku fl-eqreb ajrudrom jew sit operatorju xieraq jew f'ajrudrom apposta jew sit operatorju assenjat mill-awtorità kompetenti, sakemm il-kunsiderazzjonijiet abbord l-inġenju tal-ajru ma jkunux jiddettaw mod ieħor.”;

(8) fil-punt SERA.11012, il-punti (a) u (b) huma sostitwiti b'dan li ġej:

“(a) Meta bdot jirrapporta stat ta' fjuwil/enerġija minimi, il-kontrollur għandu jinforma lill-bdot malajr kemm jista' jkun prattiku dwar kull dewmien anticipat jew li mhu mistenni l-ebda dewmien.

(b) Meta l-livell tal-fjuwil/enerġija jeżiġi l-htieġa li tiġi ddikjarata sitwazzjoni diffiċli, il-bdot, f'konformità mal-punt SERA.14095, għandu jindika dan billi juża s-sinjal tal-periklu bir-radjutelefonija (MAYDAY), l-ahjar ripetut tliet darbiet u segwit bin-natura tal-kundizzjoni tad-diffikultà (FUEL).”;

(9) il-punt SERA.11015 huwa emendat kif ġej:

(a) fit-Tabella S11-1, is-“Serje 3” hija sostitwita b’dan li ġej:

“3	BINHAR jew BILLEJL — Inizzel l-apparat tal-inżul (jekk installat), juri d-dwal tal-inżul mixgħulin b’mod kostanti u jtir fuq ir-runway li tkun qed tintuża jew, jekk l-inġenju tal-ajru interċettat ikun elikopter/inġenju tal-ajru b’kapaċità VTOL, itir fuq iż-żona tal-inżul tal-elikopters/tal-inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL Fil-każ ta’ elikopters/inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL, il-elikopter interċettanti/l-inġenju tal-ajru b’kapaċità VTOL interċettanti jagħmlu avviċinament ta’ nżul, filwaqt li jtiru fuq iż-żona tal-inżul.	Inżel f’dan l-ajrudrom.	BINHAR jew BILLEJL — Inizzel l-apparat tal-inżul (jekk installat), juri dwal tal-inżul mixgħulin b’mod kostanti u jsegwi lill-inġenju tal-ajru interċettanti u, jekk, wara li jtir fuq ir-runway li qed tintuża jew fuq iż-żona tal-inżul tal-elikopters/tal-inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL, l-inżul jitqies sikur, jissokta bl-inżul.	Fhimtek, senik-konforma.”
----	---	-------------------------	--	---------------------------

(b) fit-Tabella S11-2, is-“Serje 4” hija sostitwita b’dan li ġej:

“4	BINHAR jew BILLEJL — Itella’ l-apparat tal-inżul (jekk installat) u jteptep id-dwal tal-inżul filwaqt li jgħaddi fuq ir-runway li qed tintuża jew fuq iż-żona tal-inżul tal-elikopters/tal-inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL f’għoli iżjed minn 300 m (1 000 pied) sa 600 m (2 000 pied) (fil-każ ta’ elikopter, f’għoli iżjed minn 50 m (170 pied) sa 100 m (330 pied)) ‘il fuq mil-livell tal-ajrudrom, u jkompli jtir dawra tond fuq ir-runway li qed tintuża jew fuq iż-żona tal-inżul tal-elikopters/tal-inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL. Jekk ma tkunx tista’ tteptep id-dwal tal-inżul, teptep xi dawl iehor disponibbli.	L-ajrudrom li indikajt mhux adegwat.	BINHAR jew BILLEJL — Jekk ikun mixtieq li l-inġenju tal-ajru interċettat isegwi lill-inġenju tal-ajru interċettanti sa ajrudrom alternattiv, l-inġenju tal-ajru interċettanti jtella’ l-apparat tal-inżul tiegħu (jekk installat) u juża s-sinjali tas-Serje 1 preskritti għall-inġenji tal-ajru interċettanti. Jekk jiġi deċiż li l-inġenju tal-ajru interċettat jinheles, l-inġenju tal-ajru interċettanti juża s-sinjali tas-Serje 2 preskritti għall-inġenji tal-ajru interċettanti.	Fhimtek, segwini. Fhimtek, tista’ tipproċedi.”
----	--	--------------------------------------	--	--

(c) fl-Appendiċi 1 “Sinjali”, il-punt “4. SINJALI TA’ GWIDA” huwa emendat kif ġej:

(1) il-punt (b) tal-punt 4.1.1 huwa sostitwit b’dan li ġej:

“(b) għall-elikopters/għall-inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL, fejn il-bdot ikun jista’ jara l-aħjar lis-sinjalatur/marshaller.”;

(2) fil-punti 16 sa 20 tal-punt 4.1.2, it-test tan-noti 1 sa 3 f’qiegħ il-paġna huwa sostitwit b’dan li ġej:

“(1) Biex jintuża għall-elikopters/inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL li jkunu qed itiru fl-istess post.

(2) Biex jintuża għall-elikopters/inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL li jkunu qed itiru fl-istess post.

(3) Biex jintuża għall-elikopters/inġenji tal-ajru b’kapaċità VTOL li jkunu qed itiru fl-istess post.”;

- (d) fl-Appendiċi 5 “Speċifikazzjonijiet tekniċi relatati mal-osservazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru u r-rapporti bil-komunikazzjonijiet bil-vuċi”, it-taqsima “A. STRUZZJONIJIET GHAR-RAPPURTAR” hija emendata kif ġej:

fil-punt 2 “STRUZZJONIJIET DETTALJATI GHAR-RAPPURTAR”, [il-punt 8] tat-Taqsima 2 huwa sostitwit b’dan li ġej:

“Punt 8 — ENDURANCE. Irrapporta “ENDURANCE” segwita bil-kapaċità tal-fjuwil/enerġija bħala sigħat u minuti (4 ċifri).”.

ANNEX III

L-Anness I tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat kif ġej:

- (1) It-titolu tal-Anness I huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Anness I — Definizzjonijiet għat-termi użati fl-Annessi II sa IX”;
- (2) il-punt 21 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(21) “mogħdija tal-ikklerjar” tfisser zona rettangolari definita fuq l-art jew fl-ilma li tkun fil-kontroll tal-awtorità xierqa, li tingħażel u tithejja bħala zona xierqa li fuqha inġenju tal-ajru jkun jista' jagħmel parti mit-tluġh inizzjali tiegħu sa għoli speċifikat”;
- (3) il-punt 26 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(26) “fjuwil/enerġija ta' kontinġenza” tfisser il-fjuwil/enerġija meħtieġa biex jikkumpensaw għall-fatturi mhux previsti li jistgħu jinfluwenzaw il-konsum tal-fjuwil/enerġija sal-ajrudrom tad-destinazzjoni jew il-vertiport”;
- (4) il-punt 31 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(31) “fażijiet kritiċi tat-titjira” tfisser:

 - (a) għall-helikopters, it-taxiing, it-titjir f'punt fiss, it-tluġh, l-avviċinament finali, l-avviċinament mhux milhuq, l-inżul, u kwalunkwe fażi oħra tat-titjira, kif determinat mill-bdot fil-kmand jew mill-kmandant;
 - (b) għall-VCA, it-taxiing fuq l-art bil-passiġġieri għall-iskop ta' titjira jew wara l-inżul, it-taxiing fl-ajru, it-titjir f'punt fiss, it-tluġh, l-avviċinament finali, l-avviċinament mhux milhuq (go-around), l-inżul, u xi fażi oħra tat-titjira, kif determinat mill-bdot fil-kmand”;
- (5) il-punt 39 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(39) “distanza DR” tfisser id-distanza orizzontali li l-helikopter jew il-VCA jkun invjaġġa mit-tarf tad-distanza disponibbli għat-tluġh”;
- (6) il-punt 48 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(48) “zona tat-tluġh u tal-avviċinament finali (FATO)” tfisser zona definita għall-operazzjonijiet tal-helikopters jew tal-VCA li matulhom titlesta l-fażi finali tal-manuvra tal-avviċinament għall-inżul jew għall-art, u li minnha tinbeda l-manuvra tat-tluġh; fil-każ ta' helikopters li joperaw fil-klassi tal-prestazzjoni 1 u VCA li joperaw fil-kategorija Mtejbja jew ekwivalenti, iż-zona ddefinita tinkludi ż-zona disponibbli għat-tluġh interrott”;
- (7) il-punt 50a huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(50a) ‘hin tat-titjira’ tfisser:

 - (a) għall-ajruplani, il-hin totali mill-mument li ajruplan jiċċaqlaq għall-ewwel darba għall-fini ta' tluġh sakemm l-ajruplan finalment jiegħaf fi tmiem it-titjira;
 - (b) għall-helikopters, il-hin totali minn meta l-iskrejjen tal-helikopter jibdew iduru għall-fini ta' tluġh sakemm il-helikopter finalment jiegħaf fi tmiem it-titjira, u jiegħfu l-iskrejjen;
 - (c) għall-VCA, il-hin totali minn meta jinxteghlu l-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni għall-fini ta' tluġh sakemm l-inġenju tal-ajru finalment jiegħaf fi tmiem it-titjira u jintfew l-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni”;
- (8) il-punt 53 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(53) ‘persunal tas-servizzi ta' emerġenza fuq l-art’ tfisser kwalunkwe persunal tas-servizzi ta' emerġenza fuq l-art, bħall-uffiċjali tal-pulizija, il-haddiema tat-tifi tan-nar, eċċ., involut fis-servizzi mediċi ta' emerġenza bil-helikopter (HEMSs) jew fis-servizzi mediċi ta' emerġenza bil-VCA (VEMSs) u li l-kompiti tiegħu huma sa kwalunkwe punt pertinenti għall-operazzjoni”;

(9) fil-punt 69, il-punt (ii) tal-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(ii) l-okkupanti tal-helikopter jew l-okkupanti tal-VCA ma jistgħux jiġu protetti sew mill-elementi; jew”;

(10) il-punt 70 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(70) ‘punt tad-deċiżjoni tal-inżul (LDP)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters, il-punt użat biex tiġi ddeterminata l-prestazzjoni waqt l-inżul li minnu, jista' jissokta b'mod sikur l-inżul jew jinbeda nżul interrott, meta tkun giet magħrufa ħsara fil-magna f'dak il-punt;
- (b) għall-VCA, il-punt użat biex tiġi ddeterminata l-prestazzjoni tal-inżul li minnu l-inżul jista' jissokta b'mod sikur jew jinbeda inżul interrott, wara CFP”;

(11) il-punt 71 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(71) ‘id-distanza tal-inżul disponibbli’ tfisser:

- (a) għall-ajruplani (LDAA), it-tul tar-runway iddikjarat disponibbli mill-Istat tal-ajrudrom u li jkun adattat għall-ġirja ta' fuq l-art ta' ajruplan waqt l-inżul;
- (b) għall-helikopters (LDAH), it-tul tal-FATO flimkien ma' kull zona addizzjonali ddikjarata disponibbli mill-Istat tal-ajrudrom u adattata biex il-helikopter ilesti l-manuvra tal-inżul minn għoli definit; u
- (c) għall-VCA (LDAV), it-tul tal-FATO flimkien ma' kull zona addizzjonali ddikjarata disponibbli u adattata għall-VCA biex tlesti l-manuvra tal-inżul minn għoli definit”;

(12) jiddaħħal il-punt 71a li ġej:

“(71a) ‘id-distanza tal-inżul meħtieġa (LDR)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters (LDRH), id-distanza orizzontali meħtieġa għall-inżul u għal waqfa shiha minn punt ta' 15-il metru (50 pied) 'il fuq mis-superfiċje tal-inżul; u
- (b) għall-VCA (LDRV), id-distanza orizzontali meħtieġa għall-inżul u għal waqfa shiha minn punt ta' 15-il metru (50 pied) 'il fuq mill-wiċċ tal-inżul”;

(13) il-punt 78 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(78) ‘passiġġier mediku’ tfisser persuna medika li tingarr f'helikopter matul titjira tal-HEMS, jew f'VCA matul titjira tal-VEMS, inkluż tobba, infermiera u paramediċi, iżda mhix limitata għalihom”;

(14) fil-punt 82, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(b) l-okkupanti tal-helikopter jew l-okkupanti tal-VCA jistgħu jiġu protetti mill-elementi; u”;

(15) il-punt 96 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(96) ‘bdot fil-kmand (PIC)’ tfisser il-bdot magħżul biex ikun fil-kmand u inkarigat mit-twettiq sikur tat-titjira; għall-finijiet ta' operazzjonijiet kummerċjali tat-trasport bl-ajru b'ajruplani u b'helikopters, il-bdot fil-kmand' għandu jissejjaħ 'kmandant'”;

(16) il-punt 102 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(102) ‘distanza disponibbli għat-tluġ interrott (RTODA)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters (RTODAH), it-tul taż-żona ta' avvċinament finali u ta' tluġ iddikjarata disponibbli u adattata għall-helikopters operati fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 biex iwettqu tluġ interrott; jew
- (b) għall-VCA (RTODAV), it-tul taż-żona ta' avvċinament finali u ta' tluġ ddikjarata disponibbli u adattata għall-VCA biex iwettqu tluġ interrott f'konformità mal-kategorija li fiha jiġihaddmu”;

(17) il-punt 103 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(103) ‘distanza meħtieġa għat-tluġ interrott (RTODR)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters (RTODRH), id-distanza orizzontali meħtieġa mill-bidu tat-tluġ sal-punt meta l-helikopter jieqaf għalkollox wara hsara fil-magna u l-interruzzjoni tat-tluġ fil-punt tad-deċiżjoni tat-tluġ;
- (b) għall-VCA (RTODRV), id-distanza orizzontali meħtieġa mill-bidu tat-tluġ sal-punt meta l-VCA jieqaf għalkollox billi jitlesta tluġ interrott meta tkun giet maghrufa CFP waqt il-punt tad-deċiżjoni tat-tluġ;”;

(18) il-punt 104a huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(104a) ‘inżul sikur’ tfisser, fil-kuntest tal-politika dwar il-fjuwil/enerġija jew tal-iskemi tal-fjuwil/enerġija, inżul f'ajrudrom jew f'sit operatorju xieraq jew f'vertiport jew post ta' diverżjoni adegwat b'mhux inqas mir-riżerva finali tal-fjuwil/enerġija u skont il-proċeduri operazzjonali applikabbli u l-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom;”;

(19) il-punt 111 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(111) ‘punt tad-deċiżjoni tat-tluġ (TDP)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters, il-punt użat biex tiġi ddeterminata l-prestazzjoni tat-tluġ li minnu jista' jsir tluġ interrott, jew jissoka b'mod sikur it-tluġ, meta tkun giet maghrufa hsara fil-magna f'dak il-punt;
- (b) għall-VCA, l-ewwel punt definit mill-kombinament tal-veloċità u l-gholi li minnu jista' jsir tluġ kontinwu li jissodisfa l-prestazzjoni minima ċċertifikata (CMP) wara CFP u huwa l-aħhar punt fil-passaġġ tat-tluġ li minnha jiġi żgurat tluġ interrott;”;

(20) il-punt 113 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(113) ‘distanza disponibbli għat-tluġ (TODA)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters (TODAH), it-tul taż-żona tal-avvicinament finali u tat-tluġ, maghdud flimkien ma', jekk jinghata, it-tul tal-mogħdija tal-ikklerjar tal-helikopter li tkun giet iddikjarata disponibbli u adattata għall-helikopters biex iwettqu t-tluġ;
- (b) għall-VCA (TODAV), it-tul taż-żona ta' avvicinament finali u tat-tluġ flimkien ma', jekk dan ikun ġie pprovdut, it-tul tal-mogħdija tal-ikklerjar li tkun giet iddikjarata bħala disponibbli u xierqa għall-VCA biex iwettqu t-tluġ;”;

(21) il-punt 114 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(114) ‘distanza meħtieġa għat-tluġ (TODR)’ tfisser:

- (a) għall-helikopters (TODRH), id-distanza orizzontali meħtieġa mill-bidu tat-tluġ sal-punt meta jintlaħqu l-veloċità sikura għat-tluġ (V_{TOS}), l-gholi magħżul u gradjent pożittiv tat-tluġ, wara li tkun giet maghrufa hsara tal-magra kritika waqt it-TDP u l-magni l-oħra jibqgħu jahdmu fil-limiti operattivi approvati;
- (b) għall-VCA (TODRV), id-distanza orizzontali meħtieġa mill-bidu tat-tluġ sal-punt meta jinkiseb l-ikklerjar sikur mill-ostakli u gradjent pożittiv tat-tluġ, wara li tkun maghrufa hsara kritika għall-prestazzjoni (CFP) waqt it-TDP;”;

(22) il-punt 115 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(115) ‘il-passaġġ tat-titjira tat-tluġ’ tfisser:

- (a) il-passaġġ vertikali u orizzontali, meta l-magna kritika tkun wieqfa, minn punt speċifikat waqt it-tluġ sa 1 500 pied 'il fuq mill-wiċċ fil-każ ta' ajruplan, u sa 1 000 pied 'il fuq mill-wiċċ fil-każ ta' helikopter;
- (b) għall-VCA, il-passaġġ vertikali u orizzontali bi hsara kritika għall-prestazzjoni (CFP), li jestendi mill-punt tat-tluġ sa punt meta l-VCA jkun f'gholi 'l fuq mill-elevazzjoni tat-tluġ li tkun kompatibbli mal-profil tar-rotta u mhux iżjed minn 305 m (1 000 pied);”;

- (23) il-punt 116 huwa sostitwit b'dan li ġej:
- “(116) ‘il-massa waqt it-tluġh’ tfisser il-massa li tinkludi kollox u lil kulhadd abbord fil-bidu tat-tluġh għall-helikopters jew għall-VCA, u waqt il-ġirja tat-tluġh għall-ajruplani;”;
- (24) il-punt 118 huwa sostitwit b'dan li ġej:
- “(118) ‘membru tal-ekwipaġġ tekniku’ tfisser membru tal-ekwipaġġ f'operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru tal-HEMS, tal-VEMS, tal-HHO jew tal-NVIS li ma jkunx membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jew tal-kabina, assenjat mill-operatur għal inkarigi ġol-inġenju tal-ajru jew fuq l-art biex jassisti lill-bdot waqt l-operazzjonijiet tal-HEMS, tal-VEMS, tal-HHO jew bin-NVIS, li jaf ikunu jehtieġu t-thaddim tat-tagħmir speċjalizzat abbord;”;
- (25) jiżdiedu l-punti 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142 u 143 li ġejjin:
- “(130) ‘moviment fuq l-art’ tfisser il-moviment ta' inġenju tal-ajru fiż-żona tal-moviment ta' ajrudrom jew ta' vertiport bl-ghajjnuna ta' tagħmir jew aċċessorju estern li ma jkunx imhaddem mill-inġenju tal-ajru;
- (131) ‘persunal fuq l-art’ tfisser il-persunal għajr il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira jew il-membri tal-ekwipaġġ tekniku li jkunu assenjati kompiti relatati mal-moviment tal-VCA fuq l-art jew xi assistenza ohra fuq l-art mogħtija lill-inġenji tal-ajru, u li jkun kiseb taħriġ fil-proċeduri operazzjonali u tas-sikurezza rilevanti;
- (132) ‘kategorija Mtejba’ tfisser kategorija għaċ-ċertifikazzjoni u għat-thaddim tal-VCA skont liema inġenju tal-ajru jissodisfa r-rekwiżiti għal titjir u nżul sikuri kontinwi wara hsara kritika għall-prestazzjoni (CFP);
- (133) ‘prestazzjoni minima ċċertifikata (CMP)’ tfisser, fir-rigward tal-VCA, is-sett tad-*data* tal-prestazzjoni miksub billi jitqies l-effett tal-hsarat uniċi u tal-kombinamenti tal-hsarat li mhumiex estremament improbabbli fuq il-parametri tal-prestazzjoni nominali;
- (134) ‘titjir u nżul sikuri kontinwi (CSFL)’ tfisser, fir-rigward ta' VCA imhaddem fil-kategorija Mtejba, li l-inġenju tal-ajru jkun kapaċi jissokta bit-titjira u bl-inżul ikkontrollati f'vertiport, possibbilment skont proċeduri ta' emergenza, mingħajr il-bżonn ta' hiliet jew sahha ta' pilotaġġ eċċezzjonali;
- (135) ‘hsara kritika għall-prestazzjoni (CFP)’ tfisser, fir-rigward tal-VCA, hsara jew kombinament ta' hsarat li jikkawunaw id-degradazzjoni massima għal fażi partikolari u parametru tal-prestazzjoni ta' titjira; is-sett tal-hsarat kritiċi għall-prestazzjoni jintuza biex tiġi stabbilita l-prestazzjoni minima ċċertifikata (CMP);
- (136) ‘operazzjoni limitata fuq l-ilma’ tfisser operazzjoni ta' IAM b'VCA li ssir għal hin tat-titjir limitat fuq l-ilma;
- (137) ‘membru tal-ekwipaġġ tekniku tal-VEMS’ tfisser membru tal-ekwipaġġ tekniku (TCM) li jkun assenjat għal titjira tal-VEMS biex jassisti lill-bdot waqt l-operazzjoni tat-titjira u li jiehu hsieb kull persuna li tkun tehtieġ assistenza medika;
- (138) ‘bażi operattiva tal-VEMS’ tfisser vertiport li fih il-VCA, l-ekwipaġġ tat-titjira tiegħu u l-membri tal-ekwipaġġ tal-VEMS ikunu lesti għal dak kollu li jista' jinqala' fejn jidhlu l-operazzjonijiet tal-VEMS;
- (139) ‘sit operatorju tal-VEMS’ tfisser sit operatorju magħżul mill-bdot fil-kmand għall-operazzjonijiet tal-VEMS, għall-inżul u għat-tluġh;
- (140) ‘vertiport’ tfisser zona ta' art, ilma, jew struttura użata jew maħsuba biex tintuza għall-inżul u t-tluġh ta' VCA, u għall-moviment ta' VCA;
- (141) ‘vertiport adegwat’ tfisser vertiport fejn jista' jithaddem il-VCA, filwaqt li jitqiesu d-dimensjonijiet tal-inġenju tal-ajru, il-piż, il-passaġġi tal-avviċinament u tat-tluq, u li jipprovdi s-servizzi u l-facilitajiet mehtieġa għall-operazzjoni maħsuba, u li jkun disponibbli fil-hin mistenni tal-użu;
- (142) ‘veloċità tas-sikurezza waqt it-tluġh tal-VTOL (V_{TOSS})’ tfisser il-veloċità minima li biha għandu jinkiseb it-tluġh b'CFP magħrufa waqt it-TDP fil-każ ta' VCA operat fil-kategorija Mtejba;
- (143) ‘VCA bi bdot abort’ tfisser VCA misjuq minn tal-anqas bdot wiehed abbord;”.

ANNEX IV

L-Anness II (il-Parti-ARO) tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat kif ġej:

- (1) It-titolu tat-Taqsima I tas-Subparti OPS “Operazzjonijiet bl-Ajru” huwa sostitwit b’dan li ġej:

“TAQSIMA I

Ċertifikazzjoni tal-operaturi tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT) u tal-operaturi tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM)”;

- (2) fil-punt ARO.OPS.200 il-punt (b), il-punt (1) huwa sostitwit b’dan li ġej:

“(1) l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet, kif stabbiliti fl-Appendiċi II, għall-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru b’ajruplani u b’helikopters, u għal operazzjonijiet tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM) b’VCA; jew”;

- (3) wara l-punt ARO.OPS.220, jiddaħhal il-punt ARO.OPS.224 li ġej:

“ARO.OPS.224 Approvazzjoni ta’ skemi tal-fjuwil/enerġija għall-operazzjonijiet tal-IAM

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tapprova l-iskema tal-fjuwil/enerġija proposta minn operatur tal-IAM jekk dak l-operatur juri konformità mar-rekwiżiti tal-punti UAM.OP.VCA.190, UAM.OP.VCA.191, UAM.OP.VCA.192 u UAM.OP.VCA.195 tal-Anness IX.
- (b) Barra minn hekk, l-awtorità kompetenti għandha:
- (1) tivvaluta jekk is-sistema tal-ġestjoni tal-operatur tal-IAM u l-proċess tal-ġestjoni tar-riskju għas-sikurezza jistgħux jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-iskema individwali proposta tal-fjuwil/enerġija; u
- (2) tistabbilixxi pjan tas-sorveljanza biex isiru valutazzjonijiet perjodiċi tal-iskema attwali tal-fjuwil/enerġija tal-operatur tal-IAM biex tivverifika l-konformità tal-iskema mar-rekwiżiti applikabbli jew tiddeċiedi jekk l-iskema għandhiex tiġi emendata jew revokata.”;
- (4) it-titolu tal-punt ARO.OPS.225 huwa sostitwit b’dan li ġej:

“ARO.OPS.225 Approvazzjoni tal-iskemi tal-fjuwil/enerġija — l-ajruplani u l-helikopters”;

(5) L-Appendiċi I tal-Anness II (il-Parti-ARO) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Appendiċi I

ĊERTIFIKAT TAL-OPERATUR TAL-AJRU (Skeda tal-approvazzjoni għall-operaturi tat-trasport bl-ajru)		
Tipi ta' operazzjoni: Trasport kummerċjali bl-ajru (CAT) ☐ Passiġġieri; ☐ Merkanzija; ☐ Ohrajn ⁽¹⁾: Mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM) ☐ Passiġġieri; ☐ Merkanzija; ☐ Ohrajn ⁽¹⁾:		
(⁴)	Stat tal-Operatur ⁽²⁾ Awtorità Emittenti ⁽³⁾	(⁵)
AOC # ⁽⁶⁾ :	Isem l-Operatur ⁽⁷⁾ Isem Kummerċjali li jopera bih ⁽⁸⁾ Iindirizz postali tal-operatur ⁽¹⁰⁾: Tel ⁽¹¹⁾: Fax Email:	Punti tal-Kuntatt Operattivi: ⁽⁹⁾ Id-dettalji tal-kuntatt li bihom il-manigment operattiv jista' jiġi kkuntattjat mingħajr dewmien, jinsabu ⁽¹²⁾.
☐ Dan jiċċertifika li ⁽¹³⁾ hu awtorizzat li jwettaq operazzjonijiet kummerċjali tat-trasport bl-ajru (CAT), kif definit fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet meħmużin, f'konformità mal-manwal tal-operat u mal-Anness V tar-Regolament (UE) 2018/1139 u l-atti delegati u ta' implimentazzjoni tiegħu. ☐ Dan jiċċertifika li ⁽¹³⁾ hu awtorizzat li jwettaq operazzjonijiet tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM), kif definit fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet meħmużin, f'konformità mal-manwal tal-operat u mal-Anness V tar-Regolament (UE) 2018/1139 u l-atti delegati u ta' implimentazzjoni tiegħu.		
Data tal-ħruġ ⁽¹⁴⁾ :	Isem u Firma ⁽¹⁵⁾: Titlu:	
⁽¹⁾ Tip ieħor ta' trasport li jrid jiġi speċifikat. ⁽²⁾ Sostitwit bl-isem tal-Istat tal-operatur. ⁽³⁾ Sostitwit bl-identifikazzjoni tal-awtorità kompetenti emittenti. ⁽⁴⁾ Għall-użu mill-awtorità kompetenti. ⁽⁵⁾ Għall-użu mill-awtorità kompetenti. ⁽⁶⁾ Referenza tal-approvazzjoni, kif maħruġa mill-awtorità kompetenti. ⁽⁷⁾ Sostitwit bl-isem irreġistrat tal-operatur. ⁽⁸⁾ Isem kummerċjali tal-operatur, jekk ikun differenti. Dahhal “Dba” (għal “li jopera bih - Doing business as”) qabel l-isem kummerċjali. ⁽⁹⁾ Id-dettalji tal-kuntatt jinkludu n-numri tat-telefown u tal-fax, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż, u l-indirizz tal-email (jekk disponibbli) li bihom il-manigment operazzjonali jkun jista' jiġi kkuntattjat mingħajr dewmien żejjed dwar kwistjonijiet relatati mal-operazzjonijiet tat-titjir, l-ajrunavigabbiltà, il-kompetenza tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira u tal-kabina, merkanzija perikoluża u kwistjonijiet oħra skont kif meħtieġ. ⁽¹⁰⁾ L-indirizz tal-post prinċipali tan-negozju tal-operatur. ⁽¹¹⁾ Id-dettalji tat-telefown u tal-fax tal-post prinċipali tal-operatur, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż. L-email irid jingħata, jekk disponibbli. ⁽¹²⁾ Jiddahħal id-dokument ikkontrollat li jinżamm abbord u li jkun fih id-dettalji tal-kuntatt, inkluż ir-referenza għall-paragrafu jew għall-paġna xierqa. Pereżempju: “Id-dettalji tal-kuntatt... jinsabu fil-manwal tal-operat, ġen/bażiku, il-Kapitolu 1, 1.1”; jew “... jinsabu fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet, il-paġna 1”; jew “... jinsabu f'dokument meħmuż ma' dan id-dokument”. ⁽¹³⁾ Isem irreġistrat tal-operatur. ⁽¹⁴⁾ Id-data tal-ħruġ tal-AOC (jj-xx-ssss). ⁽¹⁵⁾ It-titlu, l-isem u l-firma tar-rappreżentant tal-awtorità kompetenti. Barra minn hekk, fuq l-AOC jista' jsir timbru uffiċjali.		
Il-Formola 138 tal-EASA — il-Ħarġa 3^{***}		

(6) L-Appendiċi II tal-Anness II (il-Parti-ARO) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Appendiċi II

SPECIFIKAZZJONIJIET TAL-OPERAZZJONIJIET (soġġetti għall-kundizzjonijiet approvati fil-manwal tal-operat)				
Dettalji tal-kuntatt tal-awtorità tal-ħruġ Telefown ⁽¹⁾ : _____; Fax _____; Email: _____				
AOC ⁽²⁾ :	Isem l-operatur ⁽³⁾ :	Data ⁽⁴⁾ :	Firma:	
Isem kummerċjali li jopera bih				
Speċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet #:				
Mudell tal-inġenju tal-ajru ⁽⁵⁾ : Marki tar-reġistrazzjoni ⁽⁶⁾ :				
Tipi ta' operazzjoni: Trasport kummerċjali bl-ajru (CAT) ☐ Passiġġieri; ☐ Merkanzija; ☐ Ohrajn ⁽⁷⁾ : Mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM) ☐ Passiġġieri; ☐ Merkanzija; ☐ Ohrajn ⁽⁷⁾ :				
Żona ta' operazzjoni ⁽⁸⁾ :				
Limitazzjonijiet speċjali ⁽⁹⁾ :				
Approvazzjonijiet speċifiċi:	Iva	Le	Speċifikazzjoni ⁽¹⁰⁾	Rimarki
Merkanzija perikoluża	☐	☐		
Operazzjonijiet b'vizibbiltà baxxa				
Tluġh	☐	☐	RVR ⁽¹¹⁾ : ...m	
Avviċinament u nżul	☐	☐	CAT ⁽¹²⁾ DA/H: ... piedi, RVR: ...m	
Krediti operattivi	☐	☐	CAT ⁽¹³⁾ DA/H: ...piedi, RVR: ...m	
RVSM ⁽¹⁴⁾ ☐ ☐	☐	☐		
ETOPS ⁽¹⁵⁾ ☐ ☐	☐	☐	Ħin massimu tad-diverżjoni ⁽¹⁶⁾ : ... minuti	
Speċifikazzjonijiet tan-navigazzjonijiet kumplessi għall-operazzjonijiet PBN ⁽¹⁷⁾	☐	☐		⁽¹⁸⁾
Speċifikazzjoni minima tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni	☐	☐		
Operazzjonijiet ta' ajruplan b'magna waħda bit-turbini billejl jew f'IMC (SET-IMC)	☐	☐	⁽¹⁹⁾	
Operazzjonijiet bil-ħelikopter meġhuna bis-sistemi tal-immagni għall-viżjoni bil-lejl	☐	☐		
Operazzjonijiet tal-irfiġh bil-ħelikopter	☐	☐		
Operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emergenza bil-ħelikopter	☐	☐		
Operazzjonijiet lil hinn mill-kosta bil-ħelikopter	☐	☐		

Operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emerġenza ta' inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL (VEMS)	☐	☐		
Taħriġ tal-ekwipaġġ tal-kabina ⁽²⁰⁾	☐	☐		
Hruġ ta' attestazzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina ⁽²¹⁾	☐	☐		
Użu tal-applikazzjonijiet tat-tip B EFB	☐	☐	⁽²²⁾	
Ajrunavigabbiltà kontinwa	☐	☐	⁽²³⁾	
Oħrajn ⁽²⁴⁾				

- ⁽¹⁾ Id-dettalji telefoniċi tal-awtorità kompetenti, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż. L-email irid jinghata, anki l-fax, jekk disponibbli.
- ⁽²⁾ Jiddaħħal in-numru taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) assoċjat.
- ⁽³⁾ Jiddaħħal l-isem registrat tal-operatur u l-isem kummerċjali tal-operatur, jekk ikun differenti. Daħħal "Dba" (għal "li jopera bih - Doing business as") qabel l-isem kummerċjali.
- ⁽⁴⁾ Data tal-hruġ tal-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet (jj-xx-ssss) u l-firma tar-rappreżentant tal-awtorità kompetenti.
- ⁽⁵⁾ Jiddaħħal l-isem tal-ICAO tal-għamla, il-mudell u s-serje tal-inġenju tal-ajru, jew tas-serje ta' referenza tal-inġenju tal-ajru, jekk tkun giet stabbilita serje (eż. "Boeing-737-3K2" jew "Boeing-777-232") jew jiddaħħlu l-għamla, il-mudell u s-serje tal-inġenju tal-ajru b'kapacità VTOL, kif applikabbli.
- ⁽⁶⁾ Il-marki tar-registrazzjoni jinsabu fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet jew fil-manwal tal-operat. Fil-każ tal-aħħar, l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet relatati għandu jkollhom referenza għall-paġna relatata fil-manwal tal-operat. Jekk mhux l-approvazzjonijiet speċifiċi kollha japplikaw għall-mudell tal-inġenju tal-ajru, il-marki tar-registrazzjoni tal-inġenju tal-ajru jistgħu jiddaħħlu fil-kolonna "Rimarki" fl-approvazzjoni speċifika relatata.
- ⁽⁷⁾ Tip ieħor tat-trasport (eż. servizz mediku ta' emerġenza) li jrid jiġi speċifikat.
- ⁽⁸⁾ Lista taż-żona/i ġeografici tal-operazzjoni awtorizzata (bil-kordinati ġeografici jew ir-rotot speċifiċi, ir-regjun fl-informazzjoni tat-titjir, jew il-fruntieri nazzjonali jew reġjonali).
- ⁽⁹⁾ Lista tal-limitazzjonijiet speċjali applikabbli (pereżempju VFR biss, Binhar biss, eċċ.).
- ⁽¹⁰⁾ F'din il-kolonna niżżel l-aktar kriterji permissivi għal kull approvazzjoni jew it-tip tal-approvazzjoni (bil-kriterji xierqa).
- ⁽¹¹⁾ Jiddaħħal il-valur minimu approvat tar-RVR għat-tluġ, f'metri. Tista' tintuża linja waħda għal kull approvazzjoni jekk jinghataw approvazzjonijiet differenti.
- ⁽¹²⁾ Tiddaħħal il-kategorija applikabbli tal-avvicinament ta' preċiżjoni: CAT II jew CAT III. Jiddaħħal il-valur minimu tar-RVR f'metri u tad-DH f'piedi. Tintuża linja waħda għal kull kategorija tal-avvicinament elenkata.
- ⁽¹³⁾ Jiddaħħal il-kreditu operattiv applikabbli: SA CAT I, SA CAT II, EFVS, eċċ. Jiddaħħal il-valur minimu tar-RVR f'metri u tad-DH f'piedi. Tintuża linja waħda għal kull kreditu operattiv elenkat.
- ⁽¹⁴⁾ Il-kaxxa "Mhux applikabbli" tista' tiġi mmarkata biss jekk il-limitu massimu tal-inġenju tal-ajru jkun inqas minn FL290.
- ⁽¹⁵⁾ L-operazzjonijiet fuq distanza estiża (ETOPS) bħalissa japplikaw biss għall-inġenji tal-ajru b'żewġ magni. Għaldaqstant, il-kaxxa "Mhux applikabbli" tista' tiġi mmarkata jekk il-mudell tal-inġenju tal-ajru jkollu inqas jew iktar minn żewġ magni.
- ⁽¹⁶⁾ Id-distanza tal-limitu tista' titniżżel ukoll (f'NM), kif ukoll it-tip tal-magna.
- ⁽¹⁷⁾ In-navigazzjoni bbażata fuq il-prestazzjoni (PBN): tintuża linja waħda għal kull approvazzjoni speċifika ta' PBN kumplessa (eż. RNP AR APCH), bil-limitazzjonijiet xierqa elenkati fil-kolonna tal-"Ispeċifikazzjonijiet" jew fil-kolonna tar-"Rimarki", jew fit-tnejn. L-approvazzjonijiet speċifiċi għall-proċedura, tal-proċeduri speċifiċi tal-RNP AR APCH jistgħu jitniżżlu fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet jew fil-manwal tal-operat. Fil-każ tal-aħħar, l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet relatati għandu jkollhom referenza għall-paġna relatata fil-manwal tal-operat.
- ⁽¹⁸⁾ Speċifika jekk l-approvazzjoni speċifika hix limitata għal ċerti truf tar-runway, għal ċerti ajrudromi, jew għat-tnejn.
- ⁽¹⁹⁾ Jiddaħħal il-kombinament partikolari tal-qafas jew tal-magna tal-inġenju tal-ajru.
- ⁽²⁰⁾ Approvazzjoni għall-kors tat-taħriġ u l-eżami jridu jagħmlu l-applikanti għal attestazzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina kif speċifikat fl-Anness V (il-Parti-CC) tar-Regolament (UE) Nru 1178/2011.
- ⁽²¹⁾ Approvazzjoni għall-hruġ ta' attestazzjonijiet tal-ekwipaġġ tal-kabina kif speċifikat fl-Anness V (il-Parti-CC) tar-Regolament (UE) Nru 1178/2011.
- ⁽²²⁾ Tiddaħħal il-lista tal-applikazzjonijiet tat-tip B EFB flimkien mar-referenza tal-hardware EFB (għall-EFBs portabbli). Din il-lista tinsab fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet jew fil-manwal tal-operat. Fil-każ tal-aħħar, l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet relatati għandu jkollhom referenza għall-paġna relatata fil-manwal tal-operat.
- ⁽²³⁾ Ir-referenza tal-approvazzjoni tal-organizzazzjoni responsabbli għall-ġestjoni tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-inġenju tal-ajru u referenza għar-regolament rilevanti (eż. l-Anness Vc (il-Parti-CAMO) tar-Regolament (UE) Nru 1321/2014).
- ⁽²⁴⁾ Hawn jistgħu jiddaħħlu approvazzjonijiet jew oħra, billi tintuża linja waħda (jew blokk waħda b'għadd ta' linji) għal kull awtorizzazzjoni (eż. għall-operazzjonijiet ta' nżul fil-qosor, għall-operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf, għall-operazzjonijiet bil-helikopter lejn/minn sit ta' interess pubbliku, għall-operazzjonijiet bil-helikopter f'żona ostili li tkun 'il barra minn zona kongestjonata, għall-operazzjonijiet bil-helikopter minghajr kapacità ta' nżul sfurzati sikur, għall-operazzjonijiet b'angoli ta' inklinazzjoni laterali miżjuda, għad-distanza massima minn ajrudrom xieraq għall-ajruplani b'żewġ magni minghajr approvazzjoni tal-ETOPS).

Formola 139 tal-EASA — il-Ħarġa 8

ANNEX V

L-Anness III (il-Parti-ORO) tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat kif ġej:

- (1) Il-punt ORO.GEN.005 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.GEN.005 Kamp ta’ applikazzjoni

Dan l-Anness jistabbilixxi r-rekwiżiti li jrid jissodisfa operatur tal-ajru li jwettaq:

- (a) operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT);
 - (b) operazzjonijiet kummerċjali speċjalizzati;
 - (c) operazzjonijiet mhux kummerċjali b'ingeni tal-ajru kumplessi u li jaħdmu bil-magni;
 - (d) operazzjonijiet mhux kummerċjali speċjalizzati b'ingeni tal-ajru kumplessi u li jaħdmu bil-magni;
 - (e) operazzjonijiet tal-mobbiltà bl-ajru innovattiva (IAM).”;
- (2) fil-punt ORO.GEN.140, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:
- “(b) L-aċċess għall-ingenju tal-ajru msemmi fil-punt (a) għandu:
- (i) għall-operazzjonijiet tal-CAT b'ajruplani u elikopters, jinkludi l-possibbiltà li wiehed jidhol fl-ingenju tal-ajru u jibqa' fih waqt l-operazzjonijiet tat-titjir, sakemm il-kmandant ma jiddeċidix mod ieħor għall-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira f'konformità mal-punt CAT.GEN.MPA.135 fl-interess tas-sikurezza;
 - (ii) għall-operazzjonijiet tal-IAM b'VCA, jinkludi l-possibbiltà li wiehed jidhol fl-ingenju tal-ajru u jibqa' fih waqt l-operazzjonijiet tat-titjir, sakemm il-bdot fil-kmand ma jiddeċidix mod ieħor f'konformità mal-punt IAM.GEN.MVCA.135 fl-interess tas-sikurezza.”;
- (3) il-punt ORO.GEN.310 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.GEN.310 Użu ta’ ajruplani jew elikopters elenkati f'AOC għal operazzjonijiet mhux kummerċjali u operazzjonijiet speċjalizzati

- (a) Ajruplan jew elikopter elenkat fl-AOC ta' operatur jista' jibqa' fl-AOC jekk jithaddem f'xi waħda mis-sitwazzjonijiet li ġejjin:
- (1) mid-detentur tal-AOC innifsu, għall-operazzjonijiet speċjalizzati f'konformità mal-Anness VIII (il-Parti-SPO);
 - (2) minn operatori oħra, għall-operazzjonijiet mhux kummerċjali b'ingeni tal-ajru li jaħdmu bil-magni jew għall-operazzjonijiet speċjalizzati mwettqa f'konformità mal-Anness VI (il-Parti-NCC), l-Anness VII (il-Parti-NCO) jew l-Anness VIII (il-Parti-SPO), dment li l-ingenju tal-ajru jintuża għal perijodu kontinwu sa 30 jum.
- (b) Meta ajruplan jew elikopter jintuża f'konformità mal-punt (a)(2), id-detentur tal-AOC li jipprovdi l-ajruplan jew il-helikopter u l-operatur li juża l-ajruplan jew il-helikopter għandhom jistabbilixxu proċedura li:
- (1) tidentifika b'mod ċar liema operatur hu responsabbli għall-kontroll operazzjonali ta' kull titjira, u tiddeskriwi kif il-kontroll operazzjonali jiġi trasferit bejniethom;
 - (2) tiddeskriwi l-proċedura tat-trasferiment tal-ajruplan jew tal-helikopter mar-ritorn tiegħu lid-detentur tal-AOC.

Dik il-proċedura għandha tiġi inkluża fil-manwal tal-operat ta' kull operatur jew fil-kuntratt konkluż bejn id-detentur tal-AOC u l-operatur li juża l-ajruplan jew il-helikopter f'konformità mal-punt (a)(2). Id-detentur tal-AOC għandu jistabbilixxi mudell għal tali kuntratt. Il-punt ORO.GEN.220 għandu japplika għal dawk il-kuntratti.

Id-detentur tal-AOC u l-operatur li juża l-ajruplan jew il-helikopter f'konformità mal-punt (a)(2) għandhom jiżguraw li l-proċedura tiġi kkomunikata lill-persunal rilevanti.

- (c) Id-detentur tal-AOC għandu jippreżenta l-proċedura msemija fil-punt (b) lill-awtorità kompetenti għal approvazzjoni bil-quddiem. Id-detentur tal-AOC għandu jiftiehem mal-awtorità kompetenti dwar il-mezzi u il-frekwenza li bihom jipprovdiha l-informazzjoni dwar it-trasferimenti tal-kontroll operazzjonali f'konformità mal-punt ORO.GEN.130(c).
- (d) Il-kontinwità tal-ajrunavigabbiltà tal-ajruplan jew tal-helikopter użat f'konformità mal-punt (a) għandha tmexxiha l-organizzazzjoni responsabbli għall-kontinwità tal-ajrunavigabbiltà tal-ajruplan jew tal-helikopter inklużi fl-AOC, f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 1321/2014.
- (e) Id-detentur tal-AOC li jipprovdi l-ajruplan jew il-helikopter f'konformità mal-punt (a) għandu:
 - (1) jindika fil-manwal tal-operat tiegħu l-marki tar-registrazzjoni tal-ajruplan jew tal-helikopter ipprovdut, u t-tip ta' operazzjonijiet imwettqa b'dak l-ajruplan jew helikopter;
 - (2) jibqa' infurmat f'kull hin u jzomm rekord ta' kull operatur li jkollu l-kontroll operazzjonali tal-ajruplan jew tal-helikopter f'kull hin sakemm l-ajruplan jew il-helikopter jiġi ritornat lid-detentur tal-AOC;
 - (3) jiżgura li l-identifikazzjoni tal-perikli, il-valutazzjoni tar-riskji u l-miżuri tal-mitigazzjoni li jkun stabbilixxa jkunu jindirizzaw l-operazzjonijiet kollha mwettqa b'dak l-ajruplan jew helikopter.
- (f) Għall-operazzjonijiet imwettqa skont l-Anness VI (il-Parti-NCC) u l-Anness VIII (il-Parti-SPO), l-operatur li juża l-ajruplan jew il-helikopter f'konformità mal-punt (a) għandu jiżgura li:
 - (1) kull titjira mwettqa fil-kontroll operazzjonali tiegħu tkun irreġistrata fis-sistema tar-registru tekniku tal-ajruplan jew tal-helikopter;
 - (2) ma jsir l-ebda tibdil fis-sistemi tal-ajruplan jew tal-helikopter jew fil-konfigurazzjoni tiegħu;
 - (3) kull difett jew ħsara teknika li tinqala' meta l-ajruplan jew il-helikopter ikun fil-kontroll operazzjonali tiegħu jiġu rrapportati lill-organizzazzjoni msemija fil-punt (d);
 - (4) id-detentur tal-AOC jirċievi kopja ta' kull rapport ta' okkorrenza relatata mat-titjiriet imwettqa bl-ajruplan jew bil-helikopter, mimli f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 376/2014 u r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1018 (*).

(*) Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1018 tad-29 ta' Ġunju 2015 li jistabbilixxi lista ta' klassifikazzjoni tal-okkorrenzi fl-avjazzjoni ċivili li għandhom jiġu rrapportati b'mod mandatorju skont ir-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (GU L 163, 30.6.2015, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/1018/oj);

- (4) il-punt ORO.AOC.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.AOC.100 Applikazzjoni għal ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC)

- (a) Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*), qabel ma jibda l-operazzjonijiet CAT b'ajruplani jew b'helikopters, jew qabel ma jibda operazzjonijiet tal-IAM b'VCA, l-operatur għandu japplika u jikseb AOC mahruġ mill-awtorità kompetenti.
- (b) L-operatur għandu jipprovdi l-informazzjoni li ġejja lill-awtorità kompetenti:
 - (1) l-isem uffiċjali u l-isem kummerċjali, l-indirizz u l-indirizz tal-posta tal-applikant;
 - (2) deskrizzjoni tal-operazzjoni proposta, inkluż it-tip(i), u l-għadd tal-inġenji tal-ajru li se jiġu operati;
 - (3) deskrizzjoni tas-sistema tal-ġestjoni, inkluż l-istruttura organizzazzjonali;
 - (4) isem il-manijer responsabbli;
 - (5) l-ismijiet tal-persuni nnominati kif jeżiġi l-punt ORO.AOC.135(a) flimkien mal-kwalifiki u l-esperjenza tagħhom;
 - (6) kopja tal-manwal tal-operat kif jeżiġi l-punt ORO.MLR.100;

(7) dikjarazzjoni li d-dokumentazzjoni kollha pprezentata lill-awtorità kompetenti tkun giet verifikata mill-applikant u nstabet konformi mar-rekwiżiti applikabbli.

(c) L-applikanti għandhom juru lill-awtorità kompetenti li:

- (1) l-operazzjonijiet tal-CAT bl-ajruplani u bil-helikopters huma konformi mar-rekwiżiti essenzjali tal-Anness V tar-Regolament (UE) 2018/1139, ta' dan l-Anness (il-Parti-ORO), tal-Anness IV (il-Parti-CAT) u tal-Anness V (il-Parti-SPA) ta' dan ir-Regolament, u l-Anness I (il-Parti-26) tar-Regolament (UE) 2015/640 (**);
- (1a) għall-operazzjonijiet tal-IAM b'VCA, huma konformi mar-rekwiżiti essenzjali tal-Anness V tar-Regolament (UE) 2018/1139, dan l-Anness III (il-Parti-ORO), l-Anness V (il-Parti-SPA) u l-Anness IX (il-Parti-IAM) ta' dan ir-Regolament, u mal-Anness I (il-Parti-26) tar-Regolament (UE) 2015/640;
- (2) l-inġenji tal-ajru kollha jkollhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà (CofA) f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012 jew nkrew minghajr ekwipaġġ f'konformità mal-punt ORO.AOC.110(d); u
- (3) l-organizzazzjoni u l-ġestjoni tagħhom hija adattata u taqbel sew mal-iskala u l-ambitu tal-operazzjoni maħsuba.

(*) Ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni għall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità (ĠU L 293, 31.10.2008, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>).

(**) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/640 tat-23 ta' April 2015 dwar l-ispeċifikazzjonijiet addizzjonali tal-ajrunavigabbiltà għal tip partikolari ta' operazzjonijiet u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 965/2012 (ĠU L 106, 24.4.2015, p. 18), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/640/oj>.”;

(5) il-punt ORO.AOC.125 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.AOC.125 Operazzjonijiet mhux kummerċjali ta' detentur ta' AOC b'ajruplani jew elikopters elenkati fl-AOC tiegħu

(a) Id-detentur tal-AOC jista' jwettaq operazzjonijiet mhux kummerċjali f'konformità mal-Anness VI (il-Parti-NCC) jew l-Anness VII (il-Parti-NCO) b'ajruplani jew elikopters elenkati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet tal-AOC tiegħu jew fil-manwal tal-operat tiegħu, dment li d-detentur tal-AOC jiddeskrivi dawn l-operazzjonijiet fid-dettall fil-manwal tal-operat, inkluż dan li ġej:

- (1) identifikazzjoni tar-rekwiżiti applikabbli;
- (2) deskrizzjoni ta' kull differenza bejn il-proċeduri operattivi użati fit-twettiq tal-operazzjonijiet CAT u tal-operazzjonijiet mhux kummerċjali;
- (3) mezz li jiżgura li l-persunal kollu involut fl-operazzjonijiet ikun midhla tal-proċeduri assoċjati kollha.

(b) Id-detentur ta' AOC għandu jkun konformi ma':

- (1) l-Anness VIII (il-Parti-SPO) meta jkun qed iwettaq titjiriet ta' verifika tal-manutenzjoni b'inġenji tal-ajru kumplessi li jaħdmu bil-magni;
- (2) l-Anness VII (il-Parti-NCO) meta jkun qed iwettaq titjiriet ta' kontroll tal-manutenzjoni b'inġenji tal-ajru ohra li mhumiex inġenji tal-ajru kumplessi li jaħdmu bil-magni.

(c) Id-detentur ta' AOC li jwettaq l-operazzjonijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) ma għandux ikun meħtieġ jipprezenta dikjarazzjoni f'konformità ma' dan l-Anness.

(d) Id-detentur ta' AOC għandu jispeċifika t-tip tat-titjira, kif elenkat fil-manwal tal-operat tiegħu, fid-dokumenti relatati mat-titjir (il-pjan operattiv tat-titjira, l-iskeda tat-tagħbija u dokumenti ohra rilevanti).”;

- (6) fil-punt ORO.MLR.100, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

“(b) Il-kontenut tal-manwal tal-operat għandu jirrifletti r-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Anness, fl-Anness IV (il-Parti-CAT), fl-Anness V (il-Parti-SPA), fl-Anness VI (il-Parti-NCC), fl-Anness VIII (il-Parti-SPO) u fl-Anness IX (il-Parti-IAM), kif applikabbli, u ma għandux jikser il-kundizzjonijiet li hemm fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet meħmużin maċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC), fl-awtorizzazzjoni SPO jew fid-dikjarazzjoni u l-lista tal-approvazzjonijiet speċifiċi, kif applikabbli.”;

- (7) il-punt ORO.MLR.101 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

“ORO.MLR.101 Manwal tal-operat — struttura għall-operazzjonijiet tal-CAT u tal-IAM

Għajr għall-operazzjonijiet b'ajruplani b'magna waħda li jahdmu bl-iskreġen b'MOPSC ta' 5 jew inqas jew elikopters mhux kumplessi li jahdmu b'magna waħda, b'MOPSC ta' 5 jew inqas, li jitlegħu u jinżlu fl-istess ajrudom jew sit operatorju, skont il-VFR binhar, l-istruttura prinċipali tal-manwal tal-operat għandha tkun kif ġejj:

- (a) Parti A: Ġenerali/Bażika, li tinkludi l-politiki, l-istruzzjonijiet u l-proċeduri operattivi kollha li mhumieks relatati mat-tip;
- (b) Parti B: Materji dwar it-tħaddim tal-inġenji tal-ajru, li jinkludu l-istruzzjonijiet u l-proċeduri kollha relatati mat-tip, filwaqt li jitqiesu d-differenzi bejn it-tipi/klassijiet, il-varjanti jew l-inġenji tal-ajru individwali użati mill-operatur;
- (c) Parti C: Operazzjonijiet CAT b'ajruplani u b'elicopters, li jinkludu struzzjonijiet u informazzjoni dwar ir-rotta/ir-rwol/iż-żona u l-ajrudrom/is-sit operatorju jew, operazzjonijiet tal-IAM b'VCA, li jinkludu struzzjonijiet u informazzjoni dwar ir-rotta/ir-rwol/iż-żona u l-vertiport/il-post tad-diverżjoni/is-sit operatorju;
- (d) Parti D: Tahriġ, li jinkludi l-istruzzjonijiet kollha tat-tahriġ għall-persunal meħtieġ biex ikunu żgurati operazzjonijiet sikuri.”;

- (8) fil-punt ORO.MLR.115, il-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

“(a) Ir-rekords li ġejjin għandhom jinżammu għal mill-inqas 5 snin:

- (1) għall-operaturi CAT tal-ajruplani u tal-elicopters u għall-operaturi tal-IAM tal-VCA, ir-rekords tal-attivitajiet imsemmija fil-punt ORO.GEN.200;
- (2) għall-operaturi dikjarati, kopja tad-dikjarazzjoni tal-operatur, dettalji tal-approvazzjonijiet miżmuma u l-manwal tal-operat;
- (3) għad-detenturi ta' awtorizzazzjoni SPO, apparti l-punt (a)(2), ir-rekords relatati mal-valutazzjoni tar-riskju mwettqa f'konformità mal-punt SPO.OP.230 u l-proċeduri operattivi standard relatati.”;

- (9) il-punt ORO.FC.005 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

“ORO.FC.005 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti għat-tahriġ, l-esperjenza u l-kwalifiki tal-ekwipaġġ tat-titjir li jrid jissodisfa operatur tal-ajru, u li tinkludi:

- (a) It-TAQSIMA 1, li tispeċifika r-rekwiżiti komuni.
- (b) It-TAQSIMA 2, li tispeċifika r-rekwiżiti addizzjonali applikabbli għall-operazzjonijiet tat-CAT bl-ajruplani u bil-elicopters, għajr l-operazzjonijiet tal-CAT bil-passiġġieri li jsiru skont il-VFR binhar, li jibdeu u jintemmu fl-istess ajrudom jew sit operatorju u f'żona lokali speċifikata mill-awtorità kompetenti:
 - (1) b'ajruplani b'magna waħda li jahdmu bl-iskreġen b'MCTOM ta' 5 700 kg jew inqas u b'MOPSC ta' 5 jew inqas; jew
 - (2) b'elicopters għajr elicopters kumplessi li jahdmu bil-magni, b'magna waħda, b'MOPSC ta' 5 jew inqas.
- (c) it-TAQSIMA 3, li tispeċifika r-rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet kummerċjali speċjalizzati u għal dawg l-operazzjonijiet imsemmija fil-punti (b)(1) u (2).
- (d) it-TAQSIMA 4, li tispeċifika r-rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet tal-IAM b'inġenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapasità VTOL (VCA).”;

(10) il-punt ORO.FC.105 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

“ORO.FC.105 Hatra bhala bdot fil-kmand/kmandant

- (a) F'konformità mar-Regolament (UE) 2018/1139, l-Anness V, il-punt 8.6, l-operatur għandu jagħzel bdot wieħed minn fost l-ekwipaġġ tat-titjira, li jkun kwalifikat bhala bdot fil-kmand f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, l-Anness I (il-Parti-FCL), biex ikun il-bdot fil-kmand jew, għall-operazzjonijiet tal-CAT b'ajruplani u b'helikopters, biex ikun il-kmandant.
- (b) L-operatur għandu jagħzel biss membru tal-ekwipaġġ tat-titjira biex ikun il-bdot fil-kmand jew il-kmandant jekk japplikaw dawn kollha li ġejjin:
 - (1) il-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jkollu l-livell minimu tal-esperjenza speċifikat fil-manwal tal-operat;
 - (2) il-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jkollu għarfien xieraq tar-rotta jew taż-żona li fiha se jtir u tal-ajrudromi, inkluż ajrudromi alternattivi, tal-vertiports u tal-faċilitajiet u l-proċeduri li jridu jintużaw;
 - (3) għall-operazzjonijiet b'diversi ekwipaġġi, il-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jkun temm kors tal-kmand organizzat mill-operatur jekk ikun qed avvanza mill-grad ta' kobdot għall-grad ta' bdot fil-kmand jew ta' kmandant.
- (c) Għall-operazzjonijiet kummerċjali bl-ajruplani u l-helikopters kif ukoll għall-operazzjonijiet tal-IAM bil-VCA, il-bdot fil-kmand jew il-kmandant jew il-bdot li lili tista' tiġi delegata t-tmexxija tat-titjira, għandu jkun ingħata tahrig inizzjali ta' familjarizzazzjoni mar-rotta jew iż-żona fejn se jtir l-inġenju tal-ajru u mal-ajrudromi, il-vertiports, il-postijiet tad-diverżjoni, il-faċilitajiet u l-proċeduri li jridu jintużaw, u għandu jibqa' jkollu l-għarfien li ġejj:
 - (1) dwar l-ajrudrom jew il-vertiport billi jopera mqar darba f'ajrudrom jew f'vertiport fi żmien 12-il xahar kalendarju;
 - (2) dwar ir-rotta jew iż-żona jew dwar il-post tad-diverżjoni billi jahdem imqar darba fuq rotta jew zona jew f'post tad-diverżjoni f'perjodu ta' 36 xahar kalendarju; barra minn hekk dan jahtieg tahrig ta' aġġornament fir-rigward tal-għarfien dwar ir-rotot jew iż-żona jekk ma jkunx qed jopera fuq rotta jew zona għal 12-il xahar fil-perjodu tas-36 xahar kalendarju.
- (d) Minkejja l-punt (c), fil-każ tal-operazzjonijiet imwettqa binhar skont il-VFR b'ajruplani u b'helikopters tal-klassijiet tal-prestazzjoni B u C, it-tahrig tal-familjarizzazzjoni tar-rotot u tal-ajrudromi jista' jiġi sostitwit b'tahrig tal-familjarizzazzjoni taż-żona.”;

(11) fil-punt ORO.FC.120, il-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

- “(a) Il-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun temm il-kors tat-tahrig tal-konverżjoni tal-operatur qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru bla superviżjoni:
- (1) meta jaqleb għal inġenju tal-ajru li jkun jehtieg klassifikazzjoni għdida tal-kategorija jew tat-tip;
 - (2) kull darba li l-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jingħaqad ma' operatur.”;

(12) fil-punt ORO.FC.140, il-punt (d) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

- “(d) Għall-operazzjonijiet b'aktar minn tip jew varjant wieħed ta' helikopter jew tip jew varjant ta' VCA li jintużaw biex jitwettqu operazzjonijiet simili biżżejjed, jekk il-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru jdurru bejn it-tipi jew il-varjanti, kull kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru għandu jerga' jivvalida l-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru għat-tipi jew il-varjanti l-oħra ta' helikopters jew ta' VCA.”;

(13) fil-punt ORO.FC.145, il-punt (c) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

- “(c) Kemm għall-operazzjonijiet CAT b'ajruplani u b'helikopters kif ukoll għall-operazzjonijiet tal-IAM b'VCA, il-programmi tat-tahrig u tal-verifika, inkluż is-sillabi u l-mezzi biex jitwettaq il-programm, fosthom apparati tat-tahrig tas-simulazzjoni tat-titjir (FSTDs) individwali u soluzzjonijiet oħra tat-tahrig, għandhom jiġu approvati mill-awtorità kompetenti.”;

(14) fil-punt ORO.FC.146, il-punt (e) huwa sostitwit b'dan li ġejj:

- “(e) Minkejja l-punt (b), it-tahrig fl-inġenju tal-ajru/FSTD u l-verifika tal-profiċjenza tal-operatur jista' jagħmilhom kmandant kwalifikat sew, jew bdot fil-kmand għall-operazzjonijiet tal-IAM, li jkollu ċertifikat ta' FI/TRI/SFI u jkun magħżul mill-operatur għal xi wahda mill-operazzjonijiet li ġejjin:
- (1) Operazzjonijiet tal-CAT b'helikopters li jissodisfaw il-kriterji definiti fil-punt ORO.FC.005(b)(2);

- (2) Operazzjonijiet tal-CAT ta' helikopters għajr helikopters kumplessi li jahdmu bil-magni binhar u fuq rotot innavigati b'referenza għal għeljem viżwali;
 - (3) Operazzjonijiet tal-CAT b'ajruplani tal-klassi tal-prestazzjoni B li ma jissodisfawx il-kriterji definiti fil-punt ORO.FC.005(b)(1);
 - (4) Operazzjonijiet tal-IAM b'VCA binhar u fuq rotot innavigati b'referenza għal għeljem viżwali.”;
- (15) fis-Subparti FC — Ekwipaġġ tat-Titjira, [it-Taqsima 4] tizdied kif ġej:

“TAQSIMA 4

Rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet tal-IAM b'ingeni tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (VCA)

CAT.FC.400 Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira

Il-kompożizzjoni minima tal-ekwipaġġ tat-titjira għall-operazzjonijiet tal-IAM b'ingeni tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (VCA) għandha tikkorrispondi għal dik speċifikata fil-manwal tal-operat, meta jitqies in-numru minimu speċifikat fil-manwal tat-titjira jew f'dokumenti ohra assoċjati maċ-ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà (CofA) tal-ingenu tal-ajru partikolari.

ORO.FC.415 Tahriġ inizjali fil-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ (CRM) tal-operatur

- (a) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun temm kors tat-tahriġ inizjali fis-CRM qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru bla superviżjoni.
- (b) Il-kors tat-tahriġ inizjali fis-CRM għandu jagħtih imqar harriġ wiehed tas-CRM kwalifikat sew li jista' jiġi assistit minn esperti biex jindirizza oqsma speċifiċi tat-tahriġ.

“ORO.FC.420 Tahriġ tal-konverżjoni u l-verifiki tal-operatur

- (a) It-tahriġ fis-CRM għandu jkun integrat fil-kors tat-tahriġ tal-konverżjoni tal-operatur.
- (b) Ladarba jkun beda kors tat-tahriġ tal-konverżjoni tal-operatur tal-IAM, il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira ma għandux ikun assenjat kompiti tat-titjir fuq tipi jew kategoriji ohra ta' ingeni tal-ajru sakemm jitlesta jew jitwaqqaf il-kors tat-tahriġ.
- (c) L-ammont tat-tahriġ meħtieġ mill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira b'rabta mal-kors tal-konverżjoni tal-operatur tal-IAM għandu jiġi ddeterminat skont l-istandards tal-kwalifiki u tal-esperjenza speċifikati fil-manwal tal-operat, filwaqt li jitqiesu t-tahriġ u l-esperjenza preċedenti tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira.
- (d) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm:
 - (1) il-kontroll tal-profiċjenza tal-operatur tal-IAM u t-tahriġ u l-kontrolli tat-tagħmir tal-emergenza u tas-sikurezza qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru bis-superviżjoni (LIFUS); u
 - (2) il-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru mat-tlestija tal-LIFUS.
- (e) Jekk iċ-ċirkostanzi operattivi, bħall-applikazzjoni għal AOCs godda jew iż-żieda ta' tip jew klassi ta' ingeni tal-ajru godda mal-flotta, ma jippermettux li l-operatur tal-IAM jikkonforma mar-rekwiżiti fil-punt (d), l-operatur jista' johloq kors tal-konverżjoni speċifiku li jintuża temporanjament għal għadd limitat ta' membri tal-ekwipaġġ tat-titjira.

ORO.FC.430 Tahriġ u verifiki rikorrenti

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jlesti tahriġ u verifiki rikorrenti rilevanti għat-tip jew il-varjant tal-VCA li fuqu jopera, u għat-tagħmir assoċjat.
- (b) verifika tal-profiċjenza tal-operatur tal-IAM
 - (1) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jlesti l-verifiki tal-profiċjenza tal-operatur tal-IAM bħala parti mill-komplement tal-ekwipaġġ normali biex juri l-kompetenza tiegħu fl-applikazzjoni tal-proċeduri normali, anormali u ta' emergenza, li jkopru l-aspetti rilevanti assoċjati mal-kompiti deskritti fil-manwal tal-operat.
 - (2) Riżervat.
 - (3) Il-perjodu tal-validità tal-verifika tal-profiċjenza tal-operatur tal-IAM għandu jkun 6 xhur kalendarji.

(c) Kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru

Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jwettaq kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru fuq il-VCA. Il-perjodu tal-validità tal-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru għandu jkun 12-il xahar kalendarju.

(d) Tahriġ u verifika tat-tagħmir ta' emerġenza u tas-sikurezza

Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm tahriġ u verifika rikorrenti fir-rigward tal-post u l-użu tat-tagħmir kollu ta' emerġenza u tas-sikurezza li jkun abbord l-inġenju tal-ajru. Il-perjodu tal-validità tal-verifika tat-tagħmir ta' emerġenza u tas-sikurezza għandu jkun 12-il xahar kalendarju.

(e) tahriġ fis-CRM

(1) L-elementi tat-tahriġ fis-CRM għandhom jiġu integrati fil-fażijiet xierqa kollha tat-tahriġ rikorrenti.

(2) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jirċievi tahriġ modulari speċifiku fis-CRM. Is-sugġetti ewlenin kollha tat-tahriġ fis-CRM għandhom ikunu koperti billi s-sessjonijiet tat-tahriġ modulari jitqassmu b'mod kemm jista' jkun uniformi tul kull perjodu ta' 3 snin.

(f) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jirċievi tahriġ dwar il-proċeduri fuq l-art u waqt it-titjir f'FSTD jew f'VCA, jew tahriġ li jkun jikkombina t-tahriġ b'FSTD u VCA, tal-inqas kull 12-il xahar kalendarju.

ORO.FC.440 Twettiq ta' operazzjonijiet fuq aktar minn tip jew varjant wiehed

(a) Il-proċeduri jew ir-restrizzjonijiet operattivi għat-twettiq ta' operazzjonijiet fuq aktar minn tip jew varjant wiehed stabbiliti fil-manwal tal-operat u approvati mill-awtorità kompetenti, għandhom ikopru:

(1) l-esperjenza minima mehtieġa tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira;

(2) l-esperjenza minima mehtieġa għal tip jew varjant partikolari qabel ma jibdew it-tahriġ u t-thaddim fuq tip jew varjant ieħor;

(3) il-proċess li bih l-ekwipaġġ tat-titjira kkwalfikat f'tip jew varjant wiehed se jitharreg fuq tip jew varjant ieħor u jiġi kkwalfikat fih; u

(4) ir-reqwiziti applikabbli tal-esperjenza riċenti kollha għal kull tip jew varjant.

(b) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira ma għandhomx joperaw aktar minn tliet tipi jew gruppi ta' tipi ta' inġenji tal-ajru, inkluż mill-inqas VCA wiehed.”;

(16) il-punt ORO.TC.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.TC.100 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Subparti tistabbilixxi r-reqwiziti li l-operatur irid jissodisfa meta jkun qed jopera inġenju tal-ajru b'membri tal-ekwipaġġ tekniku waqt operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emerġenza (HEMS) b'helikopter għat-trasport kummerċjali bl-ajru, waqt operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emerġenza b'VCA (VEMS), waqt operazzjonijiet tas-sistema tal-immaġni għall-viżjoni billejl (NVIS), jew waqt operazzjonijiet tal-irfiġ bil-helikopter (HHO).”;

(17) fil-punt ORO.TC.105, il-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(a) Il-membri tal-ekwipaġġ tekniku involuti fl-operazzjonijiet tal-HEMS, tal-VEMS, tal-HHO jew bin-NVIS tat-trasport kummerċjali bl-ajru għandhom ikunu assenjati inkarigi biss jekk:

(1) ikollhom mill-inqas 18-il sena;

(2) ikunu b'saħħithom fizikament u mentalment biex jaqdu l-inkarigi u r-responsabbiltajiet assenjati lilhom b'mod sikur;

(3) ikunu temmew it-tahriġ kollu applikabbli u mehtieġ skont din is-Subparti biex ikunu jistgħu jwettqu l-inkarigi assenjati lilhom;

(4) ikunu ġew verifikati u nstabu profiċjenti biex iwettqu l-kompiti kollha assenjati lilhom f'konformità mal-proċeduri speċifikati fil-manwal tal-operat.”;

(18) fil-punt ORO.TC.110, il-punt (d) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(d) Il-verifika ta' wara t-tahriġ tal-konverżjoni mill-operatur u kull titjira ta' familjarizzazzjoni mehtieġa għandhom isiru qabel ma joperaw bhala membru tal-ekwipaġġ tekniku waqt operazzjonijiet tal-HEMS, tal-VEMS, tal-HHO jew bin-NVIS.”;

(19) fil-punt ORO.TC.120, il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(b) It-taħriġ tal-konverżjoni tal-operatur għandu jinkludi:

- (1) il-post u l-użu tat-tagħmir tas-sikurezza u ta' sopravivenza kollu li jingarr abbord l-inġenju tal-ajru;
- (2) il-proċeduri normali u ta' emerġenza kollha;
- (3) it-tagħmir abbord użat għat-twettiq ta' inkarigi għol-inġenju tal-ajru jew fuq l-art biex jassisti lill-bdot waqt l-operazzjonijiet tal-HEMS, tal-VEMS, tal-HHO jew bin-NVIS.”;

(20) il-punt ORO.FTL.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ORO.FTL.100 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Suboparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li jridu jissodisfaw operatur tal-ajru u l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira u tal-kabina (ekwipaġġ tal-ajru) tiegħu fir-rigward tal-limitazzjonijiet fuq il-hin tat-titjir u tax-xogħol u r-rekwiżiti tal-mistrieh għall-ekwipaġġ tal-ajru assenjat għall-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT) bl-ajruplani.”.

ANNEX VI

L-Anness V (il-Parti-SPA) tar-Regolament (UE) Nru 965/2012 huwa emendat kif ġej:

- (1) il-punt SPA.GEN.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“SPA.GEN.100 Awtorità kompetenti

- (a) L-awtorità kompetenti għall-ħruġ ta' approvazzjoni speċifika għandha tkun:
- (1) għal operatur kummerċjali ta' ajruplani jew elikopters, l-awtorità tal-Istat Membru li fih l-operatur ikollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu;
 - (2) għal operatur mhux kummerċjali ta' ajruplani jew elikopters, l-awtorità tal-Istat Membru fejn l-operatur għandu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu, fejn ikun stabbilit jew fejn jirrisjedi;
 - (3) għal operatur tal-IAM ta' inġenji tal-ajru b'kapaċità VTOL (VCA), l-awtorità tal-Istat Membru fejn l-operatur għandu l-post prinċipali tan-negozju jew fejn jirrisjedi.
- (b) Minkejja l-punt (a)(2), għal operatur mhux kummerċjali li juża ajruplan jew elikopter irreġistrat f'pajjiż terz, ir-rekwiziti applikabbli skont dan l-Anness għall-approvazzjoni tal-operazzjonijiet li ġejjin ma għandhomx japplikaw jekk dik l-approvazzjoni tinhareġ minn Stat tar-Reġistrazzjoni ta' pajjiż terz:
- (1) in-navigazzjoni bbażata fuq il-prestazzjoni (PBN);
 - (2) l-ispeċifikazzjonijiet minimi tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni (MNPS);
 - (3) l-isparju tal-ajru b'valuri minimi ta' separazzjoni vertikali mnaqqa (RVSM);
 - (4) l-operazzjonijiet b'vizibilità baxxa (LVOs).”;
- (2) il-punt SPA.MNPS.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“SPA.MNPS.100 Operazzjonijiet MNPS

L-ajruplani u l-elikopters għandhom jithaddmu biss fi spazju tal-ajru magħżul bi speċifikazzjonijiet minimi tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni (MNPS) f'konformità mal-proċeduri supplimentari reġjonali, fejn ikunu ġew stabbiliti MNPS, jekk l-operatur ikun kiseb l-approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti biex iwettaq dawn l-operazzjonijiet.”;

- (3) il-punt SPA.RVSM.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“SPA.RVSM.100 Operazzjonijiet RVSM

L-ajruplani u l-elikopters għandhom jithaddmu biss fi spazju tal-ajru magħżul b'valur minimu ta' separazzjoni vertikali mnaqqa (RVSM) ta' 300 m (1 000 pied) bejn il-livelli tat-titjir FL 290 u FL 410, inklużi, jekk l-operatur ikun kiseb l-approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti biex iwettaq dawn l-operazzjonijiet.”;

- (4) il-punt SPA.LVO.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“SPA.LVO.100 Operazzjonijiet f'vizibilità baxxa u operazzjonijiet bi krediti operattivi

Operatur tal-ajruplani jew tal-elikopters għandu jwettaq l-operazzjonijiet li ġejjin biss jekk ikunu ġew approvati mill-awtorità kompetenti:

- (a) operazzjonijiet tat-tluġh f'kundizzjonijiet ta' vizibilità inqas minn 400 m RVR;
 - (b) operazzjonijiet tal-avvicinament bl-istrumenti f'kundizzjonijiet ta' vizibilità baxxa; u
 - (c) operazzjonijiet bi krediti operattivi, hlief l-operazzjonijiet tal-EFVS 200, li ma għandhomx ikunu soġġetti għal xi approvazzjoni speċifika.”;
- (5) il-punt SPA.DG.100 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“SPA.DG.100 Trasport tal-merkanzija perikoluża

Hlief kif stipulat fl-Anness IV (il-Parti-CAT), fl-Anness VI (il-Parti-NCC), fl-Anness VII (il-Parti-NCO), fl-Anness VIII (il-Parti-SPO) u fl-Anness IX (il-Parti-IAM) ta' dan ir-Regolament, l-operatur għandu jgħorr merkanzija perikoluża bl-ajru biss jekk tkun ġiet approvata mill-awtorità kompetenti.”;

(6) fil-punt SPA.EFB.100, il-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(a) Operatur tat-trasport kummerċjali bl-ajru ta' ajruplani jew elikopters jew operatur tal-IAM għandu juża applikazzjoni EFB tat-tip B biss jekk l-operatur ikun kiseb l-approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti għal dak l-użu.”;

(7) Tizdied is-[Subparti O] li ġejja:

“SUBPARTI O

OPERAZZJONIJET TAS-SERVIZZI MEDIĊI TA' EMERĠENZA B'INGENJI TAL-AJRU BI BDOT ABBORD B'KAPAĊITÀ VTOL (VEMS)

SPA.VEMS.100 Operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emergenza b'ingenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapaċità VTOL (VSME)

- (a) Operatur tal-IAM għandu jwettaq biss operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emergenza b'ingenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapaċità VTOL (VEMS) jekk l-operatur ikun kiseb l-approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti għal dawk l-operazzjonijiet.
- (b) Biex jikseb dik l-approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur tal-IAM għandu:
 - (1) ikollu AOC f'konformità mal-Anness III (il-Parti-ORO);
 - (2) iwettaq operazzjonijiet f'konformità mar-rekwiżiti rilevanti tal-Anness IX (il-Parti-IAM); u
 - (3) juri lill-awtorità kompetenti li hu konformi mar-rekwiżiti inklużi f'din is-Subparti.
- (c) L-operatur tal-IAM għandu juża vertiports adegwati għall-bażi operatorja tal-VEMS tiegħu u għas-siti tal-isptarijiet sakemm ma jkollux approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti biex sit ta' interess pubbliku (PIS) f'sit ta' sptar.
- (d) L-operatur tal-IAM jista' juża siti operatorji adegwati għall-fini tal-missjonijiet tal-VEMS jew tat-titjiriet tat-taħriġ tal-VEMS filwaqt li jqis:
 - (1) ir-rekwiżiti tal-prestazzjoni tal-ingenji tal-ajru applikabbli għat-tluġ u għall-inżul;
 - (2) il-karatteristiċi tas-sit operatorju, inkluż id-dimensjonijiet, l-ostakli, u l-kundizzjoni tal-wieċ;
 - (3) is-separazzjoni sikura ta' ingenu tal-ajru b'kapaċità VTOL (VCA) min-nies fl-art; u
 - (4) ir-rekwiżiti tal-privatezza, tal-protezzjoni tad-data, tar-responsabbiltà, tal-assigurazzjoni, tas-sigurtà, u tal-protezzjoni ambjentali.

SPA.VEMS.110 Rekwiżiti tat-tagħmir għall-operazzjonijiet VEMS

- (a) L-installazzjoni fuq ingenu tal-ajru b'kapaċità VTOL (VCA) tat-tagħmir mediku apposta kollu u ta' kull modifika sussegwenti f'dik l-installazzjoni u, meta xieraq, it-thaddim tiegħu, għandhom jiġu approvati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 748/2012.
- (b) Għat-titjiriet VFR ta' binhar fuq rotot jew żoni nnavigati b'referenza għal għeljem viżwali, il-VCA għandu jkun attrezzat b'għodod li jipprovdu pożizzjoni tal-ingenu nnifsu u tal-ostakli fuq skrin b'mappa li tiċċaqlaq. Il-bażi (jiet) tad- tal-mappa u tal-ostakli għandhom jinżammu aġġornati.
- (c) Għat-titjiriet VFR ta' binhar, il-VCA għandu jkun attrezzat b'mezz għall-kejl u l-wiri lill-bdot tal-attitudni u tad-direzzjoni stabbilizzata jew b'għodod ekwivalenti ohra biex tittaffa d-diżorjentazzjoni tal-bdot f'każ li jonqsu l-għajnuniet viżivi.
- (d) Kull VCA użat fil-missjonijiet tal-VEMS għandu jkun attrezzat b'għodod li jkollhom il-kapaċità ta' ADS-B Out.
- (e) L-istrumenti u t-tagħmir meħtieġa skont il-punt (f) għandhom jiġu ċċertifikati f'konformità mar-rekwiżiti applikabbli tal-ajrunavigabbiltà.
- (f) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-informazzjoni rilevanti kollha tiġi ddokumentata fil-lista tat-tagħmir minimu (MEL).

“SPA.VEMS.115 Komunikazzjoni

Minbarra r-rekwiżiti għall-istrumenti u t-tagħmir applikabbli għall-VCA f'konfigurazzjoni bi bdot abbord, il-VCA li jintuża għat-titjiriet VEMS għandu jkollu tagħmir tal-komunikazzjoni li jkun jista' jwettaq komunikazzjoni bidirezzjonali mal-organizzazzjoni li għaliha ssir it-titjira VEMS u, meta possibbli, li jikkomunika mal-persunal tas-servizzi ta' emergenza fuq l-art fix-xena tal-operazzjoni.

SPA.VEMS.120 Vizibilità u distanza minimi mis-shab

Il-valuri minimi għall-fażi tad-dispaċċ u waqt ir-rotta tat-titjira VEMS għandhom ikunu daww stabbiliti f'konformità mal-punt SERA.5001. Jekk waqt ir-rotta, il-kundizzjonijiet tat-temp jinżlu taħt il-valuri minimi applikabbli:

- (a) il-VCA ċertifikat għat-titjiriet biss skont il-VFR ta' binhar għandu jinżel mill-aktar fis prattikabbli jew jirritorna fil-bażi tal-VEMS.
- (b) Riżervat.

SPA.VEMS.125 Rekwiziti tal-prestazzjoni għall-operazzjonijiet tal-VEMS

Il-VCA li jintuża għall-operazzjonijiet tal-VEMS għandu jithaddem f'konformità mar-rekwiziti tal-prestazzjoni applikabbli stabbiliti fil-punt UAM.POL.VCA.100.

SPA.VEMS.130 Rekwiziti tal-ekwipaġġ

- (a) *Għażla*. L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi l-kriterji għall-għażla tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjiriet għall-operazzjonijiet tal-VEMS, filwaqt li jqis l-esperjenza preċedenti tagħhom.
- (b) *Tahriġ operazzjonali*. Il-membri tal-ekwipaġġ għandhom itemmu b'suċċess it-tahriġ operazzjonali f'konformità mal-proċeduri tal-VEMS inklużi fil-manwal tal-operat.
- (c) Riżervat.
- (d) *Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ*
 - (1) *Titjir ta' binhar*. Il-kompożizzjoni minima tal-ekwipaġġ waqt id-dispaċċ għal titjira VEMS skont il-VFR ta' binhar għandha tkun żewġ bdoti, jew bdot wiehed u membru wiehed tal-ekwipaġġ tekniku tal-VEMS.

Wara l-inżul fis-sit operatorju tal-VEMS, it-titjiriet sussegwenti jista' jagħmilhom bdot wiehed:

- (i) jekk ikun hemm bżonn provvisti mediċi addizzjonali, riforniment tal-fjuwil/iċċarġjar tal-batteriji, jew ripożizzjonament filwaqt li l-membri tal-ekwipaġġ tekniku tal-VEMS jipprovdi assistenza medika fuq l-art; jew
- (ii) jekk il-membri tal-ekwipaġġ tekniku tal-VEMS jipprovdi assistenza medika lill-pazjent mediku waqt it-titjira jew waqt it-trasport f'vettura oħra.
- (2) Riżervat.
- (3) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li tul il-missjoni tal-VEMS, tinżamm il-kontinwità tal-kunċett tal-ekwipaġġ.
- (e) *Tahriġ u verifika tat-titjira u tal-ekwipaġġ tekniku*
 - (1) It-tahriġ u l-verifika għandu jagħmilhom persunal ikkwalifikat kif xieraq skont sillabu inkluż fil-manwal tal-operat u approvat mill-awtorità kompetenti.
 - (2) Membri tal-ekwipaġġ
 - (i) L-elementi rilevanti kollha tal-programm tat-tahriġ tal-ekwipaġġ għandhom itejbu l-għarfien tal-ekwipaġġ dwar l-ambjent tax-xogħol u t-tagħmir tal-VEMS, itejbu l-koordinazzjoni tal-ekwipaġġ, u jinkludu miżuri li jtaffu r-riskji assoċjati mat-tranżiti tul ir-rotta waqt kundizzjonijiet ta' vizibilità baxxa, mal-għażla tas-siti operatorji tal-VEMS, u mal-profilu tal-avvicinament u tat-tluq.
 - (ii) Il-miżuri msemmija fil-punt (i) għandhom jiġu vvalutati waqt dawn it-tnejn li ġejjin:
 - (A) il-verifika tal-profiċjenza ta' binhar tal-VMC;
 - (B) il-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru.
 - (iii) Il-komponenti tal-VEMS tal-verifika tal-profiċjenza u tal-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru msemmija fil-punt (ii) għandu jkollhom perijodu tal-validità ta' 6 xhur kalendarji u ta' 12-il xahar kalendarju rispettivament.

SPA.VEMS.135 Għoti tal-informazzjoni lill-passiġġieri mediċi u lil persunal ieħor

- (a) *Passiġġieri mediċi*. Qabel titjira tal-VEMS, jew serje ta' titjiriet tal-VEMS, il-passiġġieri mediċi għandhom ikunu ngħataw informazzjoni li tiżgura li jkun midhla tal-ambjent tax-xogħol u mat-tagħmir tal-VEMS, li kapaċi jhaddmu t-tagħmir ta' emerġenza abbord, u li jistghu jieħdu sehem fil-proċeduri ta' dħul u hrug normali u ta' emerġenza.

- (b) *Persunal tas-servizzi ta' emerġenza fuq l-art.* Meta jitqabbad persunal tas-servizzi ta' emerġenza fuq l-art, l-operatur tal-IAM għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li dan il-persunal ikun midhla tal-ambjent tax-xogħol u t-tagħmir tal-VEMS, u tar-riskji assoċjati mal-operazzjonijiet fuq l-art f'sit operatorju tal-VEMS.
- (c) *Pazjenti mediċi.* Minkejja l-punt UAM.OP.MVCA.170 tal-Anness IX (il-Parti-IAM), l-għoti tal-informazzjoni għandu jsir biss jekk il-kundizzjoni medika tal-pazjent mediku tagħmilha prattikabbli.

SPA.VEMS.140 Informazzjoni, proċeduri u dokumentazzjoni

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jivvaluta, itaffi u jnaqqas kemm jista' jkun ir-riskji assoċjati mal-ambjent tal-VEMS bħala parti mill-proċess tiegħu ta' analiżi u ġestjoni tar-riskji. L-operatur tal-IAM għandu jiddeskrivi l-miżuri tal-mitigazzjoni tiegħu, inkluż il-proċeduri operattivi, fil-manwal tal-operat.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-bdot fil-kmand (PIC) jivvaluta r-riskji speċifiċi assoċjati ma' titjira partikolari tal-VEMS.
- (c) Is-siltiet rilevanti mill-manwal tal-operat għandhom ikunu disponibbli tal-organizzazzjoni li għaliha tkun qed issir l-operazzjoni tal-VEMS.

SPA.VEMS.145 Faċilitajiet fil-baži operatorja tal-VEMS

- (a) Jekk il-membri tal-ekwipaġġ ikunu meħtieġa jkunu lesti għal dak kollu li jista' jinqala' u jkollhom hin tar-reazzjoni inqas minn 45 minuta, dawn għandhom jingħataw akkomodazzjoni apposta xierqa qrib kull baži operatorja tal-VEMS.
- (b) F'kull baži operatorja tal-VEMS, l-ekwipaġġ tat-titjira għandu jingħata aċċess għal faċilitajiet biex ikollu informazzjoni attwali u prevista dwar it-temp, u għandu jingħata komunikazzjonijiet adegwati mal-unità xierqa tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS). Għandu jkun hemm il-faċilitajiet adattati għall-ippjanar tal-kompiti kollha relatati.

SPA.VEMS.150 Riforniment tal-fjuwil/tneħħija tal-fjuwil/iċċargjar tal-batteriji/tpartit tal-batteriji meta l-passiġġieri jkunu qed jirkbu, jinsabu abbord, jew neżlin

Il-proċeduri għar-riforniment tal-fjuwil/it-tneħħija tal-fjuwil/l-iċċargjar tal-batteriji jew it-tpartit tal-batteriji bl-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni mixgħula jew mitfija għandhom isiru biss f'konformità mal-punt UAM.OP.MVCA.200 jew mal-punt UAM.OP.MVCA.205 kif applikabbli.

SPA.VEMS.155 Sistema tat-traċċar tal-inġenji tal-ajru

L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi u jhaddem sistema mmonitorjata tat-traċċar tal-inġenji tal-ajru għall-operazzjonijiet tal-VEMS tul it-titjira tal-VEMS kollha."

ANNEX VII

L-Anness IX li ġej jżieded mar-Regolament (UE) Nru 965/2012:

“ANNEX IX

OPERAZZJONIJET TAL-MOBILTÀ BL-AJRU INNOVATTIVA**(il-Parti-IAM)**

SUBPARTI A

REKWIŻITI ĠENERALI**IAM.GEN.050 Kamp ta' applikazzjoni**

Dan l-Anness għandu japplika għall-operazzjonijiet tal-IAM b'ingeni tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (VCA) f'konformità mal-VFR ta' binhar.

IAM.GEN.055 Awtorità kompetenti

L-awtorità kompetenti tal-operatur tal-IAM għandha tkun l-awtorità magħżula mill-Istat Membru fejn dak l-operatur ikollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu jew il-post tar-residenza tiegħu, jew l-Aġenzija f'konformità mal-Artikolu 65 tar-Regolament (UE) 2018/1139.

TAQSIMA I

Inġenju tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA)**IAM.GEN.VCA.050 Kamp ta' applikazzjoni**

Din it-Taqsima fiha rekwiżiti ġenerali għat-thaddim tal-VCA.

IAM.GEN.VCA.100 Responsabbiltajiet tal-ekwipaġġ

- (a) Il-bdoti u l-membri l-oħra tal-ekwipaġġ għandhom ikunu responsabbli għall-qadi xieraq tad-dmirijiethom, jiġifieri dawk:
- (1) relatati mas-sikurezza tal-VCA u tal-okkupanti tiegħu; u
 - (2) speċifikati fil-manwal tal-operat tal-operatur tal-VCA.
- (b) Il-bdoti u l-membri l-oħra tal-ekwipaġġ għandhom jikkonformaw ma' dawn kollha li ġejjin:
- (1) jirrappurtaw, jekk ma jkunux diġà ġew irrappurtati, lill-bdot fil-kmand (PIC), kull hsara, falliment jew difett li jemmnu li jistgħu jaffettwaw l-ajrunavigabbiltà jew it-thaddim sikur tal-VCA, inkluż is-sistemi ta' emergenza;
 - (2) jirrappurtaw, jekk ma jkunux diġà ġew irrappurtati, lill-bdot fil-kmand (PIC), kull inċident li jkun ipperikola, jew li seta' pperikola, is-sikurezza tat-thaddim tal-VCA;
 - (3) jikkonformaw mar-rekwiżiti rilevanti tal-iskema tar-rappurtar tal-okkorrenzi tal-operatur;
 - (4) jikkonformaw mal-hin tat-titjir, mal-hin tas-servizz u mar-rekwiżiti tal-mistrieh applikabbli għall-attivitajiet tagħhom;
 - (5) ma jiddiżattivawx jew ma jifux ir-registraturi waqt it-titjira, jew ma jhassrux ir-registrazzjonijiet tagħha intenzjonalment.
- (c) Il-bdoti u l-membri l-oħra tal-ekwipaġġ ma għandhomx jaqdu dmirijiet relatati mal-operat tal-VCA jekk ikunu fxi waħda mis-sitwazzjonijiet li ġejjin:
- (1) meta jkunu taht l-influenza ta' sustanzi psikoattivi jew meta ma jkunux f'sikkithom minhabba korriment, gheja, medicini, mard jew kawzi simili oħra;
 - (2) meta ma jkunux jissodisfaw ir-rekwiżiti mediċi applikabbli;
 - (3) meta jkollhom xi dubju b'rabta mal-qadi tad-dmirijiet assenjati lilhom;
 - (4) meta jkunu jafu jew jissuspettaw li jbatu minn gheja kif imsemmi fir-Regolament (UE) 2018/1139, l-Anness V, il-punt 7.5 jew li b'xi mod ieħor ma jhossuhomx f'sikkithom sal-punt li s-sikurezza tat-titjira tista' tkun fil-periklu.

IAM.GEN.VCA.105 Responsabbiltajiet tal-bdot fil-kmand (PIC)

- (a) Apparti li jikkonforma mal-punt IAM.GEN.VCA.100, malli jassumi l-funzjonijiet ta' kmand fl-istazzjon assenjat u sakemm jghaddi l-funzjonijiet tal-kmand jew johroġ mill-istazzjon assenjat fi tmiem it-titjira, il-PIC għandu jikkonforma ma' dawn kollha li ġejjin:
- (1) ikun responsabbli għas-sikurezza tal-membri kollha tal-ekwipaġġ, tal-passiġġieri u tal-merkanzija abbord il-VCA;
 - (2) ikun responsabbli għat-thaddim u s-sikurezza tal-VCA meta l-unitajiet tal-irfigħ u tal-propulsjoni jkunu mixghula;
 - (3) ikun responsabbli għall-bidu, il-kontinwazzjoni, it-tmiem jew id-diverżjoni ta' titjira fl-interess tas-sikurezza;
 - (4) ikollu l-awtorità li jagħti l-ordnijiet kollha u jiehu kull azzjoni xierqa biex jiżgura s-sikurezza tal-VCA u tal-persuni u/jew il-proprjetà li jkunu qed jingarru fiha;
 - (5) jiżgura li l-passiġġieri kollha jkunu mgħarrfa dwar fejn jinsabu l-bokki tal-hruġ ta' emerġenza u fejn jinsab it-tagħmir ta' emerġenza u tas-sikurezza rilevanti, kif ukoll dwar l-użu ta' dan it-tagħmir;
 - (6) jiżgura li l-passiġġieri kollha jkunu mgħarrfa dwar meta u kif għandhom jikkomunikaw mal-membri/i tal-ekwipaġġ tat-titjira waqt it-titjira;
 - (7) jiżgura l-konformità mal-proċeduri operattivi kollha u mal-listi kollha tal-verifika skont il-manwal tal-operat tal-operatur tal-VCA;
 - (8) ma jippermetti lill-ebda membru tal-ekwipaġġ iwettaq xi attività waqt il-fażijiet kritiċi tat-titjira, hlief il-kompiti meħtieġa għat-thaddim sikur tal-VCA;
 - (9) jiżgura li r-reġistraturi ma jiġux diżattivati jew mitfija waqt it-titjira, u li r-reġistrazzjonijiet tagħhom ma jithassrux intenzjonalment;
 - (10) jiddeciedi dwar l-aċċettazzjoni ta' VCA b'nuqqas ta' servizzabbiltà skont il-lista tad-diverżjoni tal-konfigurazzjoni tal-VCA (CDL) jew mal-lista tat-tagħmir minimu (MEL), u mal-ġurnal ta' abbord tekniku tal-VCA;
 - (11) jiżgura li l-ispezzjoni ta' qabel it-titjira tkun saret f'konformità mar-rekwiżiti applikabbli tal-ajrunavigabbiltà kontinwa;
 - (12) ikun sodisfat li t-tagħmir ta' emerġenza rilevanti jkun aċċessibbli faċilment dejjem biex jintuza minnufih;
 - (13) jirreġistra, fi tmiem it-titjira, f'konformità mar-rekwiżiti tas-sistema tar-rekords tal-ajrunavigabbiltà kontinwa, id-data dwar l-użu u d-difetti kollha magħrufa jew suspettati tal-VCA biex tkun żgurata s-sikurezza kontinwa tat-titjira.
- (b) Il-PIC għandu, f'kull sitwazzjoni ta' emerġenza li tkun teħtieġ deċiżjoni u azzjoni immedjati, jiehu kull azzjoni li jqis meħtieġa fiċ-ċirkostanzi. F'dawn il-każijiet, il-PIC jista' jiżvija mir-regoli, mill-proċeduri operattivi u mill-metodi fl-interess tas-sikurezza.
- (c) Il-PIC għandu, malli jkun prattikabbli, jirrapporta lill-unità xierqa tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS), kull kundizzjoni perikoluża tat-temp jew tat-titjira li jkun iltaqa' magħha u li aktarx taffettwa s-sikurezza ta' operazzjonijiet oħra tal-VCA.

IAM.GEN.VCA.110 Awtorità tal-bdot fil-kmand

L-operatur tal-IAM għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-persuni kollha li jingarru abbord il-VCA jobdu l-ordnijiet legali kollha mogħtija mill-PIC biex tkun żgurata s-sikurezza tal-VCA u tal-persuni jew il-proprjetà li jingarru fih.

IAM.GEN.VCA.120 Lingwa komuni

L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-membri kollha tal-ekwipaġġ ikunu jistgħu jikkomunikaw bejniethom b'lingwa komuni.

IAM.GEN.VCA.130 Xegħil tal-unitajiet tal-irfigħ u tal-propulsjoni

L-unitajiet tal-irfigħ u tal-propulsjoni tal-VCA għandhom jinxteghlu biss għall-fini ta' titjira minn bdot ikkwalifikat fil-kontrolli tal-VCA.

IAM.GEN.VCA.140 Tagħmir elettroniku portabbli (PEDs)

L-operatur tal-IAM ma għandu jippermetti lill-ebda persuna tuża PED abbord ingenu tal-ajru li jista' jaffettwa hażin il-prestazzjoni tas-sistemi u tat-tagħmir tal-VCA, u għandu jiehu kull miżura raġonevoli biex jevita dak l-użu.

IAM.GEN.VCA.141 Użu tal-electronic flight bags (EFBs)

- (a) Meta jintuża EFB abbord ingenu tal-ajru, l-operatur tal-IAM għandu jiżgura li dan ma jaffettwax hażin il-prestazzjoni tas-sistemi jew tat-tagħmir tal-VCA, jew il-kapaċità tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jopera l-VCA.
- (b) L-operatur tal-IAM ma għandux juża applikazzjoni EFB tat-tip B sakemm ma tkunx approvata f'konformità mas-Subparti M tal-Anness V (il-Parti SPA).

IAM.GEN.VCA.145 Informazzjoni dwar it-tagħmir ta' emerġenza u ta' sopravivenza li jingarr abbord VCA

L-operatur tal-IAM għandu jkollu dejjem disponibbli għal komunikazzjoni immedjata maċ-ċentri tal-koordinazzjoni tas-salvataġġ (RCCs) listi bl-informazzjoni dwar it-tagħmir ta' emerġenza u ta' sopravivenza li jingarr abbord kull wiehied mill-VCA tiegħu.

IAM.GEN.VCA.155 Ġarr ta' armi tal-gwerra u ta' munizzjon tal-gwerra

L-operatur tal-IAM ma għandux jaċċetta armi tal-gwerra jew munizzjon tal-gwerra biex jingarru bl-ajru fil-VCA.

IAM.GEN.VCA.160 Ġarr ta' armi u munizzjon sportivi

- (a) L-operatur tal-IAM ma għandux jaċċetta armi sportivi biex jingarru bl-ajru fil-VCA sakemm:
 - (1) ma jkunux stivati fil-VCA f'post li ma jkunx aċċessibbli għall-passiġġiera waqt it-titjira; u
 - (2) il-munizzjon kollu ma jinhattx u ma jingarrx separatament mill-armi sportivi.

IAM.GEN.VCA.165 Metodu għall-ġarr tal-persuni

L-operatur tal-IAM għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-ebda persuna ma tkun qiegħda f'xi parti tal-VCA waqt titjira li ma tkunx maħsuba jew deżinjata biex takkomoda n-nies, hlief meta xi persuna tiegħu azzjoni meħtieġa għas-sikurezza tal-VCA jew ta' xi persuna, annimal jew merkanzija li tingarr fil-VCA.

IAM.GEN.VCA.170 Sustanzi psikoattivi

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-ebda persuna ma tirkeb jew tkun abbord il-VCA waqt li tkun taħt l-influwenza ta' sustanzi psikoattivi sal-punt li aktarx tipperikola s-sikurezza tal-VCA jew tal-okkupanti tiegħu.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jiżviluppa u jimplementa politika u proċedura oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji dwar il-prevenzjoni u d-detezzjoni tal-użu hażin tas-sustanzi psikoattivi mill-bdoti u minn persunal ieħor sensitiv għas-sikurezza fil-kontroll dirett tal-operatur tal-IAM, biex ikun żgurat li ma tiġix ipperikolata s-sikurezza tal-VCA u tal-okkupanti tiegħu.
- (c) Jekk il-bdoti jew persunal ieħor sensitiv għas-sikurezza jiġu ttestjati pożittivi għal xi sustanzi psikoattivi, l-operatur tal-IAM għandu jinforma lill-awtorità kompetenti tiegħu u lill-awtorità li tkun responsabbli għall-bdoti u għall-persunal ikkonċernat.

IAM.GEN.VCA.175 Perikli għas-sikurezza

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-ebda persuna ma taġixxi bi traskuraġni, b'mod intenzjonat jew b'negligenza jew tonqos milli taġixxi, b'mod li:
 - (1) tipperikola s-sikurezza tal-VCA jew is-sikurezza tal-persuni fih; jew
 - (2) tikkawża jew jippermetti li l-VCA jipperikola lil xi persuna jew proprjetà.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-bdoti jgħaddu minn valutazzjoni psikoloġika qabel ma jibdedu l-operazzjonijiet tat-titjir biex:
 - (1) jiġu identifikati l-attributi psikoloġiċi u l-adekwatezza tal-bdoti fir-rigward tal-ambjent tax-xogħol tagħhom; u
 - (2) titnaqqas il-probabbiltà li l-bdoti jinterferixxu b'mod negattiv mat-thaddim sikur tal-VCA.

IAM.GEN.VCA.176 Programm ta' appoġġ lill-bdoti

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jippermetti, jiffacilita u jiżgura l-aċċess għal programm ta' appoġġ proattiv u nonpunittiv li jgħin u jappoġġa lill-bdoti biex jagħrfu, jittrattaw u jegħlbu kull problema li tista' taffettwa hażin il-kapaċità tagħhom li jeżercitaw il-privileġġi tal-liċenzja tagħhom b'mod sikur.
- (b) Mingħajr preġudizzju għad-dritt applikabbli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-individwi fir-rigward tal-ipproċessar tad-*data* personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-*data*, il-protezzjoni tal-kunfidenzjalità tad-*data* personali għandha tkun prekondizzjoni għal programm effettiv ta' appoġġ lill-bdoti.

IAM.GEN.VCA.185 Informazzjoni li trid tiġi pprizervata fuq l-art

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li tul kull titjira, jew serje ta' titjiriet, l-informazzjoni rilevanti għat-titjira, jew għas-serje ta' titjiriet, u li tkun xierqa għat-tip ta' operazzjoni:
 - (1) tiġi pprizervata fl-art; u
 - (2) tinzamm sakemm tiġi dduplikata fil-post fejn tkun se tinhażen; jew, jekk dan ma jkunx prattikabbli,
 - (3) tingarr f'kontenitur li jiflaħ għan-nar fil-VCA.
- (b) L-informazzjoni msemmija fil-punt (a) għandha tinkludi:
 - (1) kopja tal-pjan operattiv tat-titjira;
 - (2) kopji tal-parti(jiet) rilevanti tar-rekords tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-inġenju tal-ajru;
 - (3) dokumentazzjoni tan-NOTAM speċifika għar-rotta, jekk tkun għet editjata b'mod speċifiku mill-operatur tal-IAM;
 - (4) dokumentazzjoni dwar il-massa u l-bilanċ;
 - (5) in-notifika dwar xi tagħbijiet speċjali.

IAM.GEN.VCA.190 Għoti ta' dokumentazzjoni u rekords

Il-PIC għandu, fi żmien raġonevoli minn meta jintalab jagħmel dan minn persuna awtorizzata mill-awtorità, jagħti lil dik il-persuna d-dokumentazzjoni li jehtieg tingarr abbord, b'mezz stampat jew diġitali.

IAM.GEN.VCA.195 Preżervazzjoni, produzzjoni, protezzjoni u użu tar-reġistrazzjonijiet tar-reġistratur

- (a) Wara aċċident, incident serju jew okkorrenza identifikata mill-awtorità investigattiva, l-operatur tal-IAM għandu jżomm id-*data* originali rreġistrata tar-reġistratur, li tingarr fil-VCA f'konformità mas-Subparti D ta' dan l-Anness, għal perjodu ta' 60 jum jew sakemm ordnat lil mill-awtorità li tkun qed twettaq l-investigazzjoni.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jwettaq verifiki u evalwazzjonijiet operazzjonali tar-reġistrazzjonijiet biex jiżgura s-servizzabbiltà kontinwa tar-reġistratur.
- (c) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li jiġu pprizervati r-reġistrazzjonijiet tal-parametri tat-titjira li jehtieg jiġu rreġistrati fuq reġistratur. Għall-fini ta' testjar u manutenzjoni tar-reġistratur, tista' tithassar sa siegħa mill-eqdem materjal irreġistrat fil-mument tal-ittestjar.
- (d) L-operatur tal-IAM għandu jaħżen u jżomm aġġornata d-dokumentazzjoni li tinkludi l-informazzjoni meħtieġa biex id-*data* tat-titjira li ma tkunx ipproċessata tinqaleb f'parametri tat-titjira espressi f'unitajiet tal-inġinerija.
- (e) L-operatur tal-IAM għandu jipprovdi kull reġistrazzjoni tar-reġistratur li tkun għet ipprizervata, jekk l-awtorità kompetenti tiddeċiedi hekk.

- (f) Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) Nru 996/2010 (*) u għar-Regolament (UE) 2016/679 (**):
- (1) għajr biex ikun żgurat il-funzjonament tajjeb ta' registratur, ir-registrazzjonijiet tal-awdjo ma għandhomx jiġu żvelati jew użati sakemm ma jiġux issodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
 - (i) tkun fis-seħh proċedura marbuta mat-trattament ta' daww ir-registrazzjonijiet tal-awdjo u t-traskrizzjoni tagħhom;
 - (ii) il-bdoti u l-persunal tal-manutenzjoni kollha kkonċernati jkunu taw il-kunsens tagħhom bil-quddiem;
 - (iii) daww ir-registrazzjonijiet tal-awdjo jintużaw biss biex tinzamm u titjeb is-sikurezza;
 - (2) meta jispjazzjona r-registrazzjonijiet tal-awdjo ta' registratur biex jiżgura s-servizzabbiltà ta' dak ir-registratur, l-operatur tal-IAM għandu jipproteġi l-privatezza ta' daww ir-registrazzjonijiet tal-awdjo u jiżgura li dawn ma jiġux żvelati jew użati għal skopijiet oħra għajr biex tiġi żgurata s-servizzabbiltà tar-registratur;
 - (3) il-parametri tat-titjira r-registrati minn registratur ma għandhomx jintużaw għal finijiet oħra hliet għall-investigazzjoni ta' aċċident jew incident li jkun soġġett għal rappurtar obbligatorju, sakemm daww ir-registrazzjonijiet ma jkunux jissodisfaw xi kundizzjoni minn dawn li ġejjin:
 - (i) jintużaw mill-operatur tal-IAM għall-finijiet biss ta' ajrunavigabbiltà jew manutenzjoni;
 - (ii) ikun tneħħielhom kull sors ta' identifikazzjoni;
 - (iii) jiġu żvelati bi proċeduri sikuri;
 - (4) għajr biex tkun żgurata s-servizzabbiltà ta' registratur, l-immaġnijiet ir-registrati tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira ma għandhomx jiġu żvelati jew użati sakemm ma jiġux issodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
 - (i) ikun hemm fis-seħh proċedura relatata mat-trattament ta' dawn ir-registrazzjonijiet tal-immaġni;
 - (ii) il-bdoti u l-persunal tal-manutenzjoni kollha kkonċernati jkunu taw il-kunsens tagħhom bil-quddiem;
 - (iii) dawn ir-registrazzjonijiet tal-immaġni jintużaw biss biex tinzamm jew titjeb is-sikurezza;
 - (5) meta l-immaġnijiet tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira r-registrati minn registratur jiġu spezzjonati biex tkun żgurata s-servizzabbiltà ta' dak ir-registratur, imbagħad:
 - (i) daww l-immaġnijiet ma għandhomx jiġu żvelati jew użati għal skopijiet hliet biex tkun żgurata s-servizzabbiltà tar-registratur;
 - (ii) jekk ikun probabbli li xi partijiet tal-ġisem tal-bdoti jew tal-passiġġieri jkunu viżibbli fuq l-immaġnijiet, l-operatur għandu jiżgura l-privatezza ta' daww l-immaġnijiet.

IAM.GEN.VCA.200 Trasport tal-merkanzija perikoluża b'approvazzjoni speċifika

- (a) It-trasport tal-merkanzija perikoluża bl-ajru għandu jsir mill-inqas f'konformità mal-Anness 18 tal-Konvenzjoni ta' Chicago u l-Istruzzjonijiet Tekniċi (TI) applikabbli.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jiġi approvat għall-garr bl-ajru tal-merkanzija perikoluża bhala merkanzija f'konformità mas-Subparti G tal-Anness V (il-Parti-SPA).
- (c) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li jittiehdu l-miżuri raġonevoli kollha halli jkun evitat il-garr abbord bi żball ta' merkanzija perikoluża mhux iddikjarata jew iddikjarata hażin.
- (d) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-persunal kollu, inkluż il-persunal ta' parti terza, involut fl-aċċettazzjoni, fl-immanigġar, fit-tagħbija u fil-hatt tal-merkanzija jkun infurmat bl-approvazzjoni operazzjonali u bil-limitazzjonijiet tal-operatur fir-rigward tat-trasport tal-merkanzija perikoluża bl-ajru, u jingħata l-informazzjoni meħtieġa li tippermettilu jwettaq ir-responsabbiltajiet tiegħu, kif meħtieġ mill-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (e) L-operatur tal-IAM għandu, f'konformità mal-Istruzzjonijiet Tekniċi, jiżgura li l-passiġġieri jingħataw informazzjoni dwar il-garr abbord tal-merkanzija perikoluża.

(*) Ir-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ottubru 2010 dwar l-investigazzjoni u l-prevenzjoni ta' aċċidenti u incidenti fis-settur tal-avjazzjoni ċivili u li jhassar id-Direttiva 94/56/KE (ĠU L 295 12.11.2010, p. 35).

(**) Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (f) L-operatur tal-IAM għandu, f'konformità mal-Istruzzjonijiet Tekniċi, jirrapporta minghajr dewmien lill-awtorità kompetenti u lill-awtorità xierqa tal-Istat tal-okkorrenza fil-każ ta':
- (1) xi aċċidenti jew incidenti li jinvolve l-merkanzija perikoluża;
 - (2) is-sejbien ta' merkanzija perikoluża mhux iddikjarata jew iddikjarata hażin, mal-merkanzija jew fil-posta; jew
 - (3) is-sejbien ta' merkanzija perikoluża ttrasportata mill-passiġġieri jew mill-membri tal-ekwipaġġ, jew fil-bagalji tagħhom, meta din ma tkunx f'konformità mal-Parti 8 tal-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (g) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li fil-postijiet tal-aċċettazzjoni tal-merkanzija jinghataw avvizi b'informazzjoni dwar it-trasport tal-merkanzija perikoluża kif meħtieġ mill-Istruzzjonijiet Tekniċi.

IAM.GEN.VCA.205 Trasport tal-merkanzija perikoluża bla approvazzjoni speċifika

- (a) It-trasport tal-merkanzija perikoluża bl-ajru għandu jsir mill-inqas f'konformità mal-Anness 18 tal-Konvenzjoni ta' Chicago u mal-Istruzzjonijiet Tekniċi applikabbli.
- (b) Il-merkanzija perikoluża għandha tingarr mill-operaturi abbord VCA minghajr l-approvazzjoni speċifika meħtieġa skont is-Subparti G tal-Anness V (il-Parti-SPA) jekk:
- (1) ma tkunx soġġetta għall-Istruzzjonijiet Tekniċi f'konformità mal-Parti 1 tagħhom; jew
 - (2) tingarr mill-passiġġieri jew mill-membri tal-ekwipaġġ, jew tkun f'bagalja, f'konformità mal-Parti 8 tal-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (c) L-operaturi tal-IAM li ma jkunux approvati f'konformità mas-Subparti G tal-Anness V (il-Parti-SPA), għandhom jistabbilixxu programm tat-taħriġ dwar il-merkanzija perikoluża li jissodisfa r-rekwiżiti tal-Anness 18 tal-Konvenzjoni ta' Chicago u mal-Istruzzjonijiet Tekniċi applikabbli.
- (d) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-passiġġieri jinghataw informazzjoni dwar il-garr tal-merkanzija perikoluża f'konformità mal-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (e) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri li bihom jiżgura li jittiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex ikun evitat il-garr abbord bi żball ta' merkanzija perikoluża mhux iddikjarata.
- (f) L-operatur tal-IAM għandu, f'konformità mal-Istruzzjonijiet Tekniċi, jirrapporta minghajr dewmien lill-awtorità kompetenti u lill-awtorità xierqa tal-Istat tal-okkorrenza fil-każ ta':
- (1) xi aċċidenti jew incidenti li jinvolve l-merkanzija perikoluża;
 - (2) is-sejba ta' merkanzija perikoluża mhux iddikjarata, mal-merkanzija jew fil-posta; jew
 - (3) is-sejba ta' merkanzija perikoluża ttrasportata mill-passiġġieri jew mill-membri tal-ekwipaġġ, jew fil-bagalji tagħhom, meta din ma tkunx f'konformità mal-Parti 8 tal-Istruzzjonijiet Tekniċi.

TAQSIMA 2

Inġenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (MVCA)

IAM.GEN.MVCA.050 Kamp ta' applikazzjoni

Din it-Taqsima tistabbilixxi rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet tal-IAM b'inġenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (MVCA).

IAM.GEN.MVCA.135 Dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-ebda persuna, appartgħi l-bdot assenjat bit-titjira, ma jidhol jew jingarr fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, sakemm dik il-persuna:
- (1) ma tkunx membru operattiv tal-ekwipaġġ;
 - (2) ma tkunx rappreżentanta tal-awtorità kompetenti jew tal-awtorità tal-ispezzjoni, jekk dan ikun meħtieġ għall-qadi tad-dmirijiet uffiċjali tagħhom; jew
 - (3) ma jkollhiex il-permess tal-manwal tal-operat tal-operatur u tingarr f'konformità miegħu.
- (b) Il-bdot fil-kmand għandu jiżgura li:
- (1) id-dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira ma jikkawżax xi distrazzjoni jew interferenza fit-thaddim tat-titjira; u
 - (2) il-persuni kollha li jingarru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira jsiru midhla tal-proċeduri tas-sikurezza rilevanti.
- (c) Il-bdot fil-kmand għandu jieħu d-deċiżjoni finali dwar id-dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-VCA.

IAM.GEN.MVCA.180 Dokumenti, manwali u informazzjoni li jridu jingarru abbord kull titjira

- (a) Id-dokumenti, il-manwali u l-informazzjoni li ġejjin, b'mezz stampat jew diġitali, għandhom jingarru fuq kull titjira b'VCA u għandhom ikunu aċċessibbli faċilment għall-finijiet ta' spezzjoni:
- (1) il-manwal tat-titjir tal-inġenju tal-ajru (AFM), jew dokument(i) ekwivalenti;
 - (2) iċ-ċertifikat oriġinali tar-reġistrazzjoni tal-inġenju tal-ajru;
 - (3) iċ-ċertifikat oriġinali tal-ajrunavigabbiltà (CofA);
 - (4) iċ-ċertifikat tal-istorbju, inkluż traduzzjoni bl-Ingliż meta din tkun ingħatat mill-awtorità responsabbli għall-hruġ taċ-ċertifikat tal-istorbju;
 - (5) kopja vera ċċertifikata taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC), inkluż traduzzjoni bl-Ingliż meta l-AOC ikun hareġ b'lingwa ohra;
 - (6) l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet rilevanti għat-tip ta' inġenju tal-ajru, maħruġin mal-AOC, inkluż traduzzjoni bl-Ingliż meta l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet ikunu hareġ b'lingwa ohra;
 - (7) il-liċenzja oriġinali tar-radju tal-inġenju tal-ajru, jekk applikabbli;
 - (8) iċ-ċertifikat(i) tal-assigurazzjoni tar-responsabbiltà fil-konfront ta' xi parti terza;
 - (9) il-ġurnal tal-vjaġġ, jew ekwivalenti, għall-inġenju tal-ajru;
 - (10) ir-rekords tal-ajrunavigabbiltà kontinwa, kif applikabbli;
 - (11) id-dettalji tal-pjan tat-titjira tal-ATS li jkun ġie ffajljat, jekk applikabbli;
 - (12) mapep ajrunawtiċi kurrenti u xierqa għar-rotta tat-titjira proposta u għar-rotot kollha li matulhom wiehed jista' jistenna b'mod raġonevoli xi diverżjoni tat-titjira;
 - (13) il-proċeduri u l-informazzjoni dwar is-sinjali viżwali biex jintużaw mill-inġenji tal-ajru interċettanti u interċettati;
 - (14) informazzjoni dwar is-servizzi tat-tiftix u s-salvataġġ għaž-żona tat-titjira maħsuba, li għandha tkun aċċessibbli faċilment fl-inġenju tal-ajru;
 - (15) il-partijiet attwali tal-manwal tal-operat li huma rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tal-bdoti, li għandhom ikunu aċċessibbli faċilment għal dawk il-bdoti;
 - (16) il-MEL;
 - (17) l-avviżi xierqa lill-membri tal-ekwipaġġ tal-inġenju tal-ajru (NOTAMs) u d-dokumentazzjoni għall-ghoti tal-informazzjoni dwar is-servizzi tal-informazzjoni ajrunawtika (AIS);
 - (18) l-informazzjoni meteoroloġika xierqa;
 - (19) il-manifesti tal-merkanzija u/jew tal-passiġġieri;
 - (20) id-dokumentazzjoni dwar il-massa u l-bilanċ;
 - (21) il-pjan operattiv tat-titjira, meta meħtieġ;
 - (22) notifika dwar kategoriji speċjali ta' passiġġieri (SCPs), jekk applikabbli; u
 - (23) kull dokumentazzjoni ohra li tista' tkun rilevanti għat-titjira jew li hi meħtieġa mill-Istati relatati mat-titjira.
- (b) Id-dokumenti, il-manwali u l-informazzjoni li jingarru fuq kull titjira għandhom ikunu aċċessibbli għall-persuni awtorizzati, użabbli u affidabbli.
- (c) Minkejja l-punt (a), f'każ ta' telf jew serq tad-dokumenti speċifikati fil-punt (a)(2) sa (8), l-operazzjoni tista' tissokta sakemm it-titjira tasal fid-destinazzjoni tagħha jew f'post fejn ikunu jistgħu jingħataw dokumenti ta' sostituzzjoni.

IAM.GEN.MVCA.181 Dokumenti u informazzjoni li ma jistgħux jingarru abbord

- (a) Minkejja l-punt IAM.GEN.MVCA.180, għall-operazzjonijiet tal-IAM f'konformità mal-VFR ta' binhar, li jitilgħu u jinżlu fl-istess vertiport fi żmien 24 siegħa, jew li jibqgħu f'żona lokali speċifikata fil-manwal tal-operat, id-dokumenti u l-informazzjoni li ġejjin jistgħu jinżammu fil-vertiport flok ma jingarru abbord kull titjira:
- (1) iċ-ċertifikat tal-istorbju;
 - (2) il-liċenzja tar-radju tal-inġenju tal-ajru;
 - (3) il-ġurnal tal-vjaġġ, jew ekwivalenti;

- (4) ir-rekords tal-ajrunavigabbiltà kontinwa;
- (5) l-avviżi xierqa lill-membri tal-ekwipaġġ tal-inġenju tal-ajru (NOTAMs) u d-dokumentazzjoni għall-ghoti tal-informazzjoni dwar is-servizzi tal-informazzjoni ajrunawtika (AIS);
- (6) l-informazzjoni meteoroloġika;
- (7) in-notifika dwar kategoriji speċjali ta' passiġġieri (SCPs), jekk applikabbli; u
- (8) id-dokumentazzjoni dwar il-massa u l-bilanċ.

SUBPARTI B

PROCEDURI OPERATTIVI

TAQSIMA 1

Inġenju tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA)

UAM.OP.VCA.050 Kamp ta' applikazzjoni

Din it-Taqsima tistabbilixxi r-rekwiżiti għall-operazzjonijiet tal-IAM b'inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA).

UAM.OP.VCA.101 Verifika tal-altimetru u ssettjar tal-altimetru

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri għall-verifika tal-altimetru qabel kull tluq.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri għall-issettjar tal-altimetru għall-fażijiet kollha tat-titjira, li għandhom iqisu l-proċeduri stabbiliti mill-Istat tal-vertiport jew, jekk applikabbli, mill-Istat tal-ispazju tal-ajru li jir fih.

UAM.OP.VCA.125 Taxiing u moviment fuq l-art

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri standard u ta' kontinġenza għat-taxiing ta' VCA (fl-ajru u fuq l-art) u għall-moviment ta' VCA fuq l-art biex ikun żgurat it-thaddim sikur tal-VCA fil-vertiport, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju tal-VEMS. B'mod partikolari, l-operatur tal-IAM għandu jqis ir-riskju ta' habta bejn VCA waqt taxiing jew VCA li tkun qed tiċċaqraq, u inġenju tal-ajru iehor jew oġġetti ohra, kif ukoll ir-riskju ta' korrimenti għall-persunal fl-art. Il-proċeduri tal-operatur tal-IAM għandhom jiġu kkoordinati mal-operatur tal-vertiport, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju, kif applikabbli.
- (b) It-taxiing tal-VCA għandu jsir fuq iż-żona tal-moviment ta' vertiport, post tad-diverżjoni jew sit operatorju tal-VEMS:
 - (1) minn bdot ikkwalifikat kif xieraq fil-kontrolli tal-VCA; jew
 - (2) fil-każ ta' taxiing fl-art mingħajr passiġġieri għal skop iehor li mhux it-tluq, minn persuna fil-kontrolli tal-VCA, magħżula mill-operatur tal-IAM, wara li tkun kisbet it-taħriġ u nġhatat l-istruzzjonijiet xierqa.
- (c) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-moviment fuq l-art ta' VCA fiż-żona tal-moviment ta' vertiport, post tad-diverżjoni jew sit operatorju tal-VEMS isir jew jiġi ssorveljat minn persunal li jkun kiseb taħriġ u għarfien xierqa.

UAM.OP.VCA.130 Proċeduri għat-tnaqqis tal-istorbju

- (a) Meta jiżviluppa proċeduri operattivi, l-operatur tal-IAM għandu jqis il-htieġa li jitnaqqas kemm jista' jkun l-effett tal-istorbju u kull proċedura ppubblikata għat-tnaqqis tal-istorbju.
- (b) Il-proċeduri tal-operatur tal-IAM għandhom:
 - (1) jiżguraw li s-sikurezza tingħata prijorità fuq it-tnaqqis tal-istorbju; u
 - (2) ikunu sempliċi u sikuri biex jiġu implimentati mingħajr zieda sinifikanti fl-ammont ta' xogħol tal-ekwipaġġ tat-titjir waqt il-fażijiet kritiċi tat-titjira.

UAM.OP.VCA.135 Rotot u żoni tal-operat

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-operazzjonijiet isiru biss tul ir-rotot jew fiż-żoni li għalihom:
 - (1) jingħataw facilitajiet ibbażati fl-ispazju, facilitajiet u servizzi fl-art, u servizzi meteoroloġiċi, li jkunu xierqa għall-operazzjoni ppjanata;

- (2) ikunu disponibbli vertiports, postijiet tad-diverżjoni jew siti operatorji tal-VEMS adegwati li jippermettu nżul fil-każ ta' hsara kritika għall-prestazzjoni (CFP) tal-VCA;
 - (3) il-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru tkun adegwata biex tikkonforma mar-rekwiżiti minimi tal-altitudni tat-titjira;
 - (4) it-tagħmir tal-VCA ikun jissodisfa r-rekwiżiti minimi għall-operazzjoni ppjanata; u
 - (5) ikunu disponibbli mapep u ċarts xierqa.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-operazzjonijiet jitwettqu f'konformità ma' kull restrizzjoni fuq ir-rotot jew fiż-żoni tal-operat li jkunu speċifikati mill-awtorità kompetenti.

UAM.OP.VCA.145 Stabbiliment ta' altitudnijiet minimi tat-titjira

- (a) Għas-segmenti kollha tar-rotot li jridu jittajru, l-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi:
- (1) altitudnijiet minimi tat-titjira li jipprovdu l-ispazju liberu vertikali meħtieġ mill-art u mill-ostakli, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti rilevanti tas-Subparti C ta' dan l-Anness u l-valuri minimi stabbiliti mill-Istat fejn issir l-operazzjoni; u
 - (2) metodu għall-bdot biex jiddetermina l-altitudnijiet imsemmija fil-punt (1).
- (b) Il-metodu biex jiġu stabbiliti l-altitudnijiet minimi tat-titjira għandu jkun approvat mill-awtorità kompetenti.
- (c) Meta l-altitudnijiet minimi tat-titjira stabbiliti mill-operatur tal-IAM u mill-Istat fejn issir l-operazzjoni jvarjaw, għandhom japplikaw il-valuri oghla.

UAM.OP.VCA.190 Skema tal-fjuwil/enerġija — ġenerali

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi, jimplimenta u jhaddem sistema tal-fjuwil/enerġija li tkun tinkludi politiki u proċeduri għal:
- (1) l-ippjanar tal-fjuwil/enerġija u l-ippjanar mill-ġdid tal-fjuwil/enerġija waqt xi titjira;
 - (2) l-għażla ta' vertiports, postijiet tad-diverżjoni jew siti operatorji tal-VEMS; u
 - (3) il-ġestjoni tal-fjuwil/enerġija waqt xi titjira.
- (b) L-iskema tal-fjuwil/enerġija għandha tkun:
- (1) adattata għall-operazzjoni maħsuba; u
 - (2) tikkorrispondi għall-kapaċità tal-operatur tal-IAM li jappoġġa l-implimentazzjoni tagħha.
- (c) L-iskema tal-fjuwil/enerġija għandha tiġi inkluża fil-manwal tal-operat.
- (d) L-iskema tal-fjuwil/enerġija u kull bidla fiha għandhom ikunu jeħtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.

UAM.OP.VCA.191 Skema tal-fjuwil/enerġija — ippjanar tal-fjuwil/enerġija u ppjanar mill-ġdid tal-fjuwil/enerġija waqt xi titjira

L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li:

- (a) il-VCA jgħorr ammont u riżervi biżżejjed ta' fjuwil/enerġija użabbli biex it-titjira ppjanata tkun tista' titlesta b'mod sikur u biex ikunu jistgħu jsiru diverżjonijiet mill-operazzjoni ppjanata;
- (b) l-ammont ippjanat tal-fjuwil/enerġija użabbli għat-titjira maħsuba hu bbażat fuq dan kollu li ġej:
- (1) id-*data* dwar il-konsum tal-fjuwil/enerġija pprovduta fl-AFM jew id-*data* attwali speċifika għall-inġenju tal-ajru derivata minn sistema tal-monitoraġġ tal-konsum tal-fjuwil/enerġija;
 - (2) il-kundizzjonijiet li skonthom għandha tithaddem it-titjira, inkluż iżda mhux limitati għal:
 - (i) il-prestazzjoni meħtieġa għat-titjira maħsuba lejn id-destinazzjoni, inkluż il-vertiports, il-postijiet tad-diverżjoni jew is-siti operatorji, magħżula tul ir-rotta;
 - (ii) il-mases antiċipati;
 - (iii) in-NOTAMs;
 - (iv) il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi antiċipati;

- (v) l-effetti tal-elementi differiti tal-manutenzjoni f'konformità mal-MEL tal-operatur tal-IAM u/jew tad-diverżjonijiet tal-konfigurazzjoni f'konformità mas-CDL tal-operatur tal-IAM;
- (vi) ir-rotta mistennija tat-tluq u tal-wasla, u d-dewmien antiċipat.
- (3) l-effiċjenza u l-kapaċità tal-apparat tal-ħżin tal-enerġija għall-kundizzjonijiet operattivi ppjanati, filwaqt li titqies kif xieraq id-degradazzjoni ta' dak l-apparat tal-ħżin tal-enerġija;
- (c) il-kalkolu ta' qabel it-titjira tal-fjuwil/enerġija użabbli u tar-riżervi għal titjira jinkludi:
 - (1) il-fjuwil/enerġija tat-taxiing li ma għandhomx ikunu inqas mill-ammont li jkun mistenni jintuża qabel it-tluq;
 - (2) il-fjuwil/enerġija tal-vjaġġ li għandhom ikunu l-ammont tal-fjuwil/enerġija meħtieġ biex l-inġenju tal-ajru jkun jista' jtir mit-tluq, jew mill-punt tal-ippjanar mill-ġdid tul it-titjira, sal-inżul fil-vertiport, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju tad-destinazzjoni, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet operattivi tal-punt (b)(2);
 - (3) il-fjuwil/enerġija ta' kontinġenza li għandhom ikunu l-ammont tal-fjuwil/enerġija meħtieġ biex jikkompensa għall-fatturi mhux previsti li jistgħu jaffettwaw il-konsum tal-fjuwil/enerġija sal-vertiport, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju tad-destinazzjoni;
 - (4) il-fjuwil/enerġija tar-riżerva finali li għandhom jiġu ddeterminati abbażi ta' dan kollu li ġej:
 - (i) il-hin rappreżentattiv mogħti fl-AFM biex issir go-around minn punt tad-deċiżjoni tal-inżul (LDP) u lura sa dak l-LDP filwaqt li titqies il-prestazzjoni minima ċċertifikata (CMP) tal-VCA;
 - (ii) il-kundizzjonijiet ambjentali konservattivi mill-perspettiva tal-konsum tal-fjuwil/enerġija;
 - (iii) konfigurazzjoni/veloċità xierqa biex isiru l-proċeduri tal-go-around u tal-avvicinament;
 - (iv) il-konsum konservattiv tal-fjuwil/enerġija;
 - (5) il-fjuwil/enerġija addizzjonali li għandhom ikunu l-ammont tal-fjuwil/enerġija biex il-VCA jkun jista' jinżel b'mod sikur f'vertiport, f'post tad-diverżjoni jew f'sit operatorju, magħżul tul ir-rotta, filwaqt li titqies is-CMP tal-VCA f'xi punt tar-rotta; dan il-fjuwil/enerġija addizzjonali huma meħtieġa biss jekk l-ammont tal-fjuwil/enerġija kkalkolat skont il-punti (c)(2) u (c)(3) ma jkunx biżżejjed għal dak l-avveniment;
 - (6) il-fjuwil/enerġija żejda biex jitqiesu d-dewmien antiċipat jew restrizzjonijiet operazzjonali speċifiċi; u
 - (7) il-fjuwil/enerġija diskrezzjonali, jekk il-PIC ikun jeżiġi dan;
- (d) jekk titjira trid tissokta tul rotta jew lejn vertiport, post tad-diverżjoni jew sit operatorju tad-destinazzjoni għajr dak ippjanat originarjament, il-proċeduri tal-ippjanar mill-ġdid waqt it-titjira għall-kalkolu tal-fjuwil/enerġija meħtieġa li tista' tintuża jinkludu dawk imsemmija fil-punt (b)(2) u fil-punti (c)(2) sa (6).

UAM.OP.VCA.195 Skema tal-fjuwil/enerġija — ġestjoni tal-fjuwil/enerġija tul it-titjira

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jstabbilixxi politiki u proċeduri biex jiżgura li waqt it-titjira jsiru verifiki tal-fjuwil/enerġija u ġestjoni tal-fjuwil/enerġija.
- (b) Il-PIC għandu jimmonitorja l-ammont tal-fjuwil/enerġija użabbli li jkun jifdal fil-VCA biex jiżgura li jkun protett u mhux inqas mill-fjuwil/enerġija meħtieġa biex isir jissokta lejn il-vertiport tad-destinazzjoni, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju tal-VEMS fejn ikun jista' jsir inżul sikur.
- (c) Meta bidla fl-awtorizzazzjoni biex wiehed jissokta lejn vertiport, post tad-diverżjoni jew sit operatorju tal-VEMS speċifiku li fih il-PIC ikun impenja ruħu li jinżel, tista' tikkawża nżul b'inqas mir-riżerva finali tal-fjuwil/enerġija ppjanata, dan għandu jinforma lill-kontroll tat-traffiku tal-ajru (ATC) dwar l-istat ta' 'fjuwil/enerġija minimi' billi jiddikjara 'MINIMUM FUEL'.
- (d) Il-PIC għandu jiddikjara sitwazzjoni ta' 'emergenza tal-fjuwil/enerġija' billi jibgħat 'MAYDAY MAYDAY MAYDAY FUEL' meta l-fjuwil/enerġija użabbli u kkalkolata bħala disponibbli mal-inżul fl-eqreb vertiport, post tad-diverżjoni jew sit operatorju tal-VEMS fejn ikun jista' jsir inżul sikur, tkun inqas mir-riżerva finali tal-fjuwil/enerġija ppjanata.

UAM.OP.VCA.210 Bdoti fl-istazzjonijiet assenjati tagħhom

- (a) Waqt it-tluq u l-inżul, il-bdot li jkun jeħtieġu jaqdi dmirijietu għandu jkun fl-istazzjon assenjat tiegħu.

- (b) Waqt il-fażijiet l-oħra kollha tat-titjira, il-bdot li jkun jehtieglu jaqdi dmirijietu għandu jibqa' fl-istazzjon assenjat tiegħu, sakemm ma jkunx hemm bżonn li jkun assenti biex jinqdedw dmirijiet relatati mal-operazzjoni jew għal htigijiet fiżjoloġiċi. Meta tkun mehtieġa l-assenza għar-raġunijiet imsemmija hawn fuq, il-kontroll tal-VCA għandu jingħata lil bdot ieħor kwalifikat kif xieraq.
- (c) Waqt il-fażijiet kollha tat-titjira, il-bdot li jkun jehtieglu jaqdi dmirijietu għandu jibqa' attent. Jekk il-bdot jagħraf li għandu nuqqas ta' attenzjoni, għandhom jittiehdu kontromiżuri xierqa.

UAM.OP.VCA.245 Kundizzjonijiet meteoroloġiċi

L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-inġenju tal-ajru jithaddem fil-limitazzjonijiet operattivi tat-temp li jkun iċċertifikat għalihom, u filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet attwali u previsti tat-temp tul it-titjira kollha.

UAM.OP.VCA.250 Silġ u kontaminanti oħra — il-proċeduri fl-art

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri li jridu jintużaw meta t-trattament tat-tnehhija tas-silġ u kontra l-formazzjoni s-silġ fuq l-art u l-ispezzjonijiet relatati tal-VCA jkunu mehtieġa għat-thaddim sikur tiegħu.
- (b) Il-PIC għandu jibda t-tluġh biss jekk il-VCA ma jkollu l-ebda residwu li jaf jaffettwa hażin il-prestazzjoni jew il-kontrollabbiltà tiegħu f'konformità mal-AFM tiegħu.

UAM.OP.VCA.255 Silġ u kontaminanti oħra — il-proċeduri tat-titjira

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi l-proċeduri għat-titjiriet f'kundizzjonijiet ta' formazzjoni tas-silġ mistennija jew reali.
- (b) Il-PIC għandu jibda t-titjira jew itir intenzjonalment f'kundizzjonijiet tas-silġ mistennija jew reali biss jekk il-VCA ikun iċċertifikat u attrezzat biex topera f'tali kundizzjonijiet.
- (c) Jekk il-formazzjoni tas-silġ reali taqbeż l-intensità tal-formazzjoni tas-silġ li għaliha jkun iċċertifikat l-inġenju tal-ajru, jew jekk inġenju tal-ajru li ma jkunx iċċertifikat għat-titjir f'kundizzjonijiet magħrufa ta' formazzjoni tas-silġ, jsib ma' wiċċu ma' formazzjoni tas-silġ, il-PIC għandu jgħid minnufih minn daww il-kundizzjonijiet ta' formazzjoni tas-silġ u, jekk ikun mehtieġ, jiddikjara stat ta' emerġenza lill-ATS.

UAM.OP.VCA.260 Provvista taż-żejt

Meta applikabbli, il-PIC għandu jibda titjira, jew ikompli fil-każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira, biss meta jkun sodisfat li l-VCA jgħorri imqar l-ammont ipplanat ta' żejt biex it-titjira tkun tista' titlesta b'mod sikur, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet operattivi mistennija.

UAM.OP.VCA.265 Kundizzjonijiet tat-tluġh

Qabel ma jibda t-tluġh, il-PIC għandu jkun sodisfat li:

- (a) il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi fil-vertiport, fil-post tad-diverżjoni jew fis-sit operatorju tal-VEMS u l-kundizzjoni tal-wiċċ maħsub biex jintuża għat-tluġh ma jwaqqfux lill-PIC milli jwettaq tluġh u tluq sikuri; u
- (b) il-valuri minimi operattivi stabbiliti għall-vertiport, il-post tad-diverżjoni jew is-sit operatorju tal-VEMS, kif applikabbli, se jiġu rrispettati.

UAM.OP.VCA.270 Altitudnijiet minimi tat-titjira

Il-PIC ma għandux itir taht l-altitudnijiet minimi tat-titjira speċifikati hlied:

- (a) meta dan ikun mehtieġ għat-tluġh jew għall-inżul; jew
- (b) ikun qed jitwettaq inzul f'konformità ma' proċeduri approvati mill-awtorità kompetenti.

UAM.OP.VCA.275 Sitwazzjonijiet simulati anormali jew ta' emerġenza fit-titjira

Meta jkun qed iġorr il-passiġġieri jew il-merkanzija, il-PIC ma għandu jissimula l-ebda sitwazzjoni anormali jew ta' emerġenza li jkunu jehtieġu l-applikazzjoni ta' proċeduri anormali jew ta' emerġenza.

UAM.OP.VCA.290 Detezzjoni ta' prossimità

Meta l-PIC jew sistema tat-twissija ta' prossimità tidentifika prossimità mhux xierqa mal-art u/jew ma' ostakli fil-livell orizzontali fil-konfront tal-VCA, il-PIC għandu jiehu azzjoni korrettiva minnufih biex jistabbilixxi kundizzjonijiet sikuri tat-titjir.

UAM.OP.VCA.300 Kundizzjonijiet għall-avviċinament u għall-inżul

Qabel ma jagħti bidu għal operazzjoni ta' avviċinament, il-PIC għandu jkun sodisfatt li:

- (a) il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi fil-vertiport, fil-post tad-diverżjoni jew fis-sit operatorju tal-VEMS mhux se jwaqqfu lill-PIC milli jwettaq avviċinament sikur, inżul jew go-around, meta titqies l-informazzjoni dwar il-prestazzjoni li hemm fil-manwal tal-operat; u
- (b) il-valuri minimi operattivi stabbiliti tal-vertiport, jew il-viżibbiltà u d-distanza minimi mis-shab għat-titjiriet imwettqa f'konformità mal-VFR ta' binhar, għandhom jiġu rrispettati.

UAM.OP.VCA.315 Sigħat tat-titjir — rapportar

L-operator tal-IAM għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità kompetenti l-ammont tas-sigħat tat-titjir ta' kull VCA imhaddem tul is-sena kalendarja preċedenti.

TAQSIMA 2

Inġenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (MVCA)

UAM.OP.MVCA.050 Kamp ta' applikazzjoni

Din it-Taqsima tistabbilixxi rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet tal-IAM b'inġenji tal-ajru bi bdot abbord b'kapacità VTOL (MVCA).

UAM.OP.MVCA.100 Użu tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS)

L-operator tal-IAM għandu jiżgura li:

- (a) jintużaw ATS xierqa għall-ispazju tal-ajru li fih issir l-operazzjoni u għar-regoli applikabbli tal-ajru, kull meta jkunu disponibbli;
- (b) l-istruzzjonijiet operatorji ta' waqt it-titjira li jinvolvu bidla fil-pjan tat-titjira tal-ATS ikunu kkoordinati mal-unità xierqa tal-ATS qabel jintbagħtu lill-VCA;
- (c) l-arranġamenti tas-servizzi tat-tiftix u s-salvataġġ jistgħu jinżammu kull meta l-użu tal-ATS fl-ispazju tal-ajru li fih issir l-operazzjoni ma jkunx awtorizzat għal titjiriet VFR ta' binhar;
- (d) għall-operazzjonijiet fl-ispazju tal-ajru ddeżinjat mill-awtorità kompetenti bħala spazju tal-ajru U-space u mhux ipprovdut b'servizzi tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru (ATC) minn fornitur tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (ANSP), il-VCA jagħmel lilu nnifisu viżibbli kontinwament b'mod elettroniku għall-fornituri tas-servizzi U-space.

UAM.OP. MVCA.107 Vertiport adegwat u post tad-diverżjoni adegwat

- (a) L-operator tal-IAM għandu juża vertiports adegwati għall-operazzjonijiet normali tiegħu u għal diverżjoni mir-rotta ppjanata kif meħtieġ.
- (b) Minkejja l-punt (a), l-operator tal-IAM jista' juża post tad-diverżjoni adegwat wiehed jew aktar tul ir-rotta biex jiddevja mir-rotta ppjanata kif meħtieġ.
- (c) Vertiport jitqies adegwat jekk fil-hin mistenni tal-użu jkun:
 - (1) kompatibbli mad-dimensjonijiet u l-piż tal-VCA;
 - (2) kompatibbli mal-passaġġi tal-avviċinament u tat-tluq tal-VCA;
 - (3) ipprovdut b'servizzi tas-salvataġġ u tat-tifi tan-nar (RFFS) u servizzi u faċilitajiet ohra meħtieġa għall-operazzjoni maħsuba; u
 - (4) disponibbli.
- (d) Post tad-diverżjoni jitqies adegwat jekk fil-hin mistenni tal-użu:
 - (1) il-karatteristiċi tiegħu, inkluż id-dimensjonijiet, l-ostakli, u l-kundizzjoni tal-wiċċ, ikunu kompatibbli mal-VCA u jippermettu nżul f'konformità ma' profil tal-inżul approvat;
 - (2) dan jista' jintlaħaq fis-CMP tal-VCA filwaqt li jitqiesu l-limitazzjonijiet tar-riħ;
 - (3) ikollu livell aċċettabbli ta' protezzjoni tal-RFFS;
 - (4) jiġi mistharreġ minn qabel; u
 - (5) ikun disponibbli.

UAM.OP.MVCA.111 Viżibiltà u distanza minimi mis-shab — titjiriet VFR

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi l-viżibiltà minima u d-distanza minima mis-shab għat-titjiriet li jridu jsiru f'konformità mal-VFR ta' binhar. Dawn il-valuri minimi ma għandhomx ikunu inqas minn daww speċifikati fil-punt SERA.5001 tal-Anness (il-Parti-SERA) tar-Regolament (UE) Nru 923/2012 għall-klassi tal-ispazju tal-ajru tat-titjira, hliet meta tithalla ssir bhala titjira VFR speċjali.
- (b) Meta mehtieg, l-operatur tal-IAM jista' jispeċifika kundizzjonijiet addizzjonali fil-manwal tal-operat għall-applikabbiltà ta' daww il-valuri minimi filwaqt li jqis fatturi bhall-kopertura tar-radju, l-art, in-natura tas-siti, il-kundizzjonijiet tat-titjir u l-kapaċità tal-ATS.
- (c) It-titjiriet għandhom isiru b'tali mod li wiċċ l-art ikun viżibbli.

UAM.OP.MVCA.127 Tluġh u nżul — titjiriet VFR ta' binhar

- (a) Meta titwettag titjira f'konformità mal-VFR ta' binhar, il-PIC ma għandux jitle' jew jinzel f'vertiport jew f'port tad-diverżjoni sakemm il-kundizzjonijiet tat-temp irrappurtati f'dak il-vertiport jew fil-post tad-diverżjoni ma jkunux daqs jew ahjar minn daww speċifikati fil-punt SERA.5001 jew fil-punt SERA.5005 tal-Anness (il-Parti-SERA) tar-Regolament (UE) Nru 923/2012 għall-klassi tal-ispazju tal-ajru tat-titjira.
- (b) Meta l-kundizzjonijiet tat-temp irrappurtati jkunu taht daww mehtieġa għat-tluġh, it-tluġh għandu jinbeda biss jekk il-PIC ikun jista' jiddetermina li l-viżibiltà u d-distanza minimi mis-shab tul iż-żona tat-tluġh ikunu daqs jew ahjar mill-minimu mehtieġ.
- (c) Meta ma tkun disponibbli l-ebda kundizzjoni tat-temp irrappurtata, it-tluġh għandu jinbeda biss jekk il-PIC ikun jista' jiddetermina li l-viżibiltà u d-distanza minimi mis-shab tul iż-żona tat-tluġh ikunu daqs jew ahjar mill-minimi mehtieġa.

UAM.OP.MVCA.155 Ġarr ta' kategoriji speċjali ta' passigġieri (SCPs)

- (a) L-SCPs għandhom jingarru abbord f'kundizzjonijiet li jiżguraw is-sikurezza tal-VCA u tal-okkupanti tiegħu skont il-proċeduri stabbiliti mill-operatur tal-VCA.
- (b) L-SCPs la għandhom jingħataw u lanqas jokkupaw sits li jagħtu aċċess dirett għall-bokki tal-ħruġ ta' emerġenza jew sits li l-preżenza tagħhom tista':
 - (1) tfixx il-qadi tad-dmirijiet tal-membri tal-ekwipaġġ;
 - (2) ixxekkel l-aċċess għat-tagħmir ta' emerġenza; jew
 - (3) tfixx l-evakwazzjoni ta' emerġenza tal-passigġieri.
- (c) Il-PIC għandu jiġi notifikat bil-quddiem meta jkunu se jingarru SCPs abbord.

UAM.OP.MVCA.160 Stivar tal-bagalji u tal-merkanzija

L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li:

- (a) fil-kompartiment tal-passigġieri jitqiegħdu biss bagalji li jistgħu jiġu stivati sew u b'mod sikur; u
- (b) il-bagalji u l-merkanzija kollha abbord l-inġenju tal-ajru, li jekk jiċċaqilqu jaf jikkawżaw korrimient jew ħsara, jew jostakolaw il-mogħdijiet u l-bokki tal-ħruġ, jiġu stivati b'mod li jevita ċ-ċaqliq tagħhom.

UAM.OP.MVCA.165 Tqegħid tal-passigġieri bilqiegħda

Fir-rigward tal-evakwazzjoni potenzjali ta' emerġenza, l-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri għat-tqegħid bilqiegħda tal-passigġieri biex jiżgura li l-passigġieri jitqiegħdu bilqiegħda fejn ikunu jistgħu jassistu l-evakwazzjoni, u ma jkunux xkiel għal din.

UAM.OP.MVCA.170 Għoti tal-informazzjoni lill-passigġieri

L-operatur tal-IAM għandu jiżgura li l-passigġieri:

- (a) jingħataw informazzjoni dwar is-sikurezza u dimostrazzjonijiet tas-sikurezza b'mod li jiffacilita t-twettag tal-proċeduri applikabbli fil-każ ta' emerġenza; u
- (b) jingħataw materjal b'informazzjoni dwar is-sikurezza li tipprovdi struzzjonijiet illustrati li juru l-operazzjoni tat-tagħmir ta' emerġenza u l-bokki tal-ħruġ ta' emerġenza li aktarx jużaw il-passigġieri.

UAM.OP.MVCA.175 Preparazzjoni tat-titjira

- (a) Għandu jitlesta pjan operattiv tat-titjira (OPF) għal kull titjira maħsuba, filwaqt li jitqies l-ispazju tal-ajru li fih trid issir it-titjira u r-regoli applikabbli tal-ajru, tal-prestazzjoni tal-inġenji tal-ajru, tal-istrumenti u t-tagħmir, tal-massa u l-kundizzjonijiet mistennija rilevanti tul ir-rotta tat-titjira u fil-vertiport jew fil-post tad-diverżjoni li jrid jintuża.
- (b) It-titjira ma għandhiex tibda qabel ma l-PIC ikun sodisfat li:
 - (1) jista' jkun hemm konformità mal-elementi kollha stipulati fir-Regolament (UE) 2018/1139, l-Anness V, il-punt 2.c dwar l-ajrunavigabbiltà u r-registrazzjoni tal-inġenji tal-ajru, tal-istrumenti u t-tagħmir, tal-massa u tal-post taċ-ċentru tal-gravità (CG), tal-bagalji u tal-merkanzija u l-limitazzjonijiet operattivi tal-inġenju tal-ajru;
 - (2) l-inġenju tal-ajru ma jkunx qed jithaddem skont ir-rekwiżiti tal-lista tad-diverżjonijiet tal-konfigurazzjoni (CDL);
 - (3) il-partijiet tal-manwal tal-operat li jkunu mehtieġa biex issir it-titjira ppjanata jkunu disponibbli;
 - (4) id-dokumenti, l-informazzjoni u l-formoli addizzjonali li jehtieġ ikunu disponibbli skont il-punt IAM.GEN.MVCA.110 ikunu abbord, sakemm ma jkunx permess li jinżammu fl-art f'konformità mal-punt IAM.GEN.MVCA.115;
 - (5) il-mapep attwali, iċ-ċarts u d-dokumentazzjoni assoċjata magħhom jew id-*data* ekwivalenti jkunu disponibbli biex ikopru l-operazzjoni maħsuba tal-inġenju tal-ajru, inkluż kull diverżjoni li tista' tkun mistennija b'mod raġonevoli;
 - (6) il-facilitajiet ibbażati fl-ispazju, il-facilitajiet fl-art u s-servizzi mehtieġa għat-titjira ppjanata jkunu disponibbli u adattati;
 - (7) ir-rekwiżiti applikabbli speċifikati fil-manwal tal-operat fir-rigward tal-fjuwil/enerġija, taż-żejt, tal-ossigenu, tal-altitudnijiet minimi tat-titjira, tal-valuri minimi operattivi tal-vertiport, tal-viżibbiltà u d-distanza minimi mis-sħab għat-titjiriet VFR ta' binhar, u l-għażla ta' vertiports u ta' postijiet tad-diverżjoni adegwati jistgħu jiġu rrispettati għat-titjira ppjanata;
 - (8) Riżervat;
 - (9) jista' jkun hemm konformità ma' kull limitazzjoni operattiva addizzjonali oħra;
 - (10) kull tagħbija li tingarr titqassam sew u marbuta b'mod sikur;
 - (11) gie approvat pjan tat-titjira tas-servizz tat-traffiku tal-ajru (ATS) u nġhatat awtorizzazzjoni tat-titjira f'konformità mar-regoli applikabbli tal-ajru u l-klassi(jiet) tal-ispazju tal-ajru li fih se ssir l-operazzjoni.

UAM.OP.MVCA.177 Sottomissjoni ta' pjan tat-titjira tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS)

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jissottometti pjan tat-titjira tal-ATS kif jeżiġu r-regoli applikabbli tal-ajru għall-klassi(jiet) tal-ispazju tal-ajru li fih se ssir l-operazzjoni.
- (b) Jekk is-sottomissjoni ta' pjan tat-titjira tal-ATS ma tkunx mehtieġa mir-regoli applikabbli tal-ajru għall-klassi(jiet) tal-ispazju tal-ajru li fih se ssir l-operazzjoni, l-operatur tal-IAM għandu jiżgura li tiġi depożitata informazzjoni adegwata lill-unità tal-ATS xierqa biex tippermetti li s-servizzi tal-alert jiġu attivati jekk ikun mehtieġ.
- (c) Jekk tkun mehtieġa s-sottomissjoni ta' pjan tat-titjira tal-ATS iżda jkun impossibbli li dan jiġi ppreżentat mis-sit tal-bidu tal-operazzjoni, il-pjan tat-titjira tal-ATS għandu jintbagħat mill-aktar fis possibbli wara t-tluġ mill-PIC jew mill-operatur tal-IAM.

UAM.OP.MVCA.192 Skema tal-fjuwil/enerġija — għażla ta' vertiports u postijiet tad-diverżjoni

- (a) Il-PIC għandu jagħżel u jispeċifika fil-pjan operattiv tat-titjira u, jekk ikun mehtieġ, fil-pjan tat-titjira tal-ATS, għall-operazzjonijiet normali, inkluż it-taħriġ, u għall-fini tad-diverżjoni:
 - (1) mill-inqas żewġ alternattivi għal inżul sikur fid-destinazzjoni, li jistgħu jintlaħqu mill-punt tal-impenn għall-inżul; u
 - (2) vertiport jew post tad-diverżjoni wiehed jew aktar biex ikun żgurat inżul sikur jekk tkun mehtieġa diverżjoni wara CFP f'xi hin waqt it-titjira.

- (b) Għall-fini tal-għażla tal-vertiports u tal-postijiet tad-diverżjoni f'konformità mal-punt (a), il-PIC għandu jqis jekk:
- (1) il-kundizzjonijiet attwali u previsti tat-temp ikunux jindikaw li fil-hin stmat tal-użu, il-kundizzjonijiet fil-vertiports u fil-postijiet tad-diverżjoni magħżula se jkunu fil-valuri minimi applikabbli stabbiliti f'konformità mal-punt UAM.OP.MVCA.111 jew iżjed minnhom;
 - (2) is-CMP tal-VCA tkunx tippermetti nżul sikur fil-vertiports jew fil-postijiet tad-diverżjoni magħżula;
 - (3) hemmx xi approvazzjonijiet operazzjonali addizzjonali meħtieġa.
- (c) Il-PIC għandu japplika marġnijiet xierqa tas-sikurezza għall-ippjanar tat-titjira biex iqis id-deterjorament possibbli fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi fil-hin stmat tal-inżul meta mqabbel mat-tbassir disponibbli.

UAM.OP.MVCA.193 Alternattivi għal inżul sikur fid-destinazzjoni

Il-PIC għandu jimpenja ruħu li jwettaq wahda mill-alternattivi tal-inżul sikur f'konformità mal-punt UAM.OP.MVCA.192, meta l-valutazzjoni attwali tal-kundizzjonijiet meteoroloġiċi, tat-traffiku, u kundizzjonijiet operazzjonali ohra tkun tindika li jista' jsir inżul sikur fis-sit tal-inżul impenjat fil-hin stmat tal-użu.

UAM.OP.MVCA.200 Riforniment jew tneħħija speċjali tal-fjuwil tal-VCA

- (a) Ir-riforniment jew it-tneħħija speċjali tal-fjuwil għandhom isiru biss jekk l-operatur tal-IAM ikun:
- (1) żviluppa proċeduri operazzjonali standard abbażi ta' valutazzjoni tar-riskju; u
 - (2) stabbilixxa programm tat-taħriġ għall-persunal tiegħu involut f'dawk l-operazzjonijiet.
- (b) Ir-riforniment jew it-tneħħija speċjali tal-fjuwil tapplika għal:
- (1) ir-riforniment b'unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni mixgħula;
 - (2) ir-riforniment/it-tneħħija tal-fjuwil meta l-passiġġieri jkunu qed jirkbu, jinsabu abbord, jew neżlin; u
 - (3) ir-riforniment/it-tneħħija tal-fjuwil tat-tip wide-cut.
- (c) Il-proċeduri tar-riforniment bl-unitajiet tal-irfiġh u tal-propulsjoni mixgħula, u kull bidla f'dawk il-proċeduri, għandhom ikunu jeħtieġu l-approvazzjoni bil-quddiem tal-awtorità kompetenti.

UAM.OP.MVCA.205 Iċċarġjar jew tpartit tal-batteriji tal-VCA meta l-passiġġieri jkunu qed jirkbu, jinsabu abbord, jew neżlin

- (a) L-iċċarġjar jew it-tpartit tal-batteriji tal-VCA meta l-passiġġieri jkunu qed jirkbu, jinsabu abbord, jew neżlin għandhom isiru biss jekk l-operatur tal-IAM ikun:
- (1) żviluppa proċeduri operazzjonali standard abbażi ta' valutazzjoni tar-riskju; u
 - (2) stabbilixxa programm tat-taħriġ għall-persunal tiegħu involut f'dawk l-operazzjonijiet.

UAM.OP.MVCA.216 Użu tal-kuffji

- (a) Kull bdot li jkun jeħtieġu jaqdi dmirijietu fl-istazzjon assenjat tiegħu għandu jilbes kuffja b'mikrofonu li jirbomba jew ekwivalenti. Il-kuffji għandhom jintużaw bħala l-apparat ewlieni tal-komunikazzjoni bil-vuċi mal-unitajiet tal-ATS.
- (b) Il-pożizzjoni tal-mikrofonu li jirbomba jew ekwivalenti fil-kabina tal-pilota għandha tippermetti l-użu tagħha għall-komunikazzjonijiet bir-radju bidirezzjonali meta l-VCA jkun qed jinsaq bil-qawwa tiegħu stess u kull meta jitqies meħtieġ mill-PIC.

UAM.OP.MVCA.220 Mezzi ta' assistenza għall-evakwazzjonijiet ta' emerġenza

L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li qabel it-taxiing, il-moviment fuq l-art, it-tluġh u l-inżul, u meta jkun sikur u prattiku li dan isir, ikunu attivati l-mezzi ta' assistenza kollha għall-evakwazzjoni ta' emerġenza li jkunu jaħdmu b'mod awtomatiku.

UAM.OP.MVCA.225 Sits, ċinturini tas-sikurezza u sistemi ta' restrizzjoni

- (a) *Il-bdoti*

Waqt it-tluġh u l-inżul, u kull meta jkun meħtieġ mill-PIC fl-interessi tas-sikurezza, kull bdot għandu jkun marbut sew biċ-ċinturini tas-sikurezza u s-sistemi ta' restrizzjoni kollha mogħtija fis-sits tiegħu.

(b) *Il-passiġġieri*

- (1) Qabel it-tluġ u l-inżul, u waqt it-taxiing u l-moviment fuq l-art, u kull meta jitqies mehtieġ fl-interess tas-sikurezza, il-kmandant għandu jkun sodisfat li kull passiġġier abbord ikun bilqiegħda fuq sit biċ-ċinturin tas-sikurezza jew bis-sistema ta' restrizzjoni tiegħu maqfula sew.
- (2) L-operatur tal-IAM għandu jagħmel dispożizzjonijiet għal okkupanza multipli tas-sits tal-inġenju tal-ajru li tkun permessa biss fuq ċerti sits speċifikati. Il-PIC għandu jkun sodisfatt li s-sits tal-inġenju tal-ajru mhumiex jintużaw għal okkupazzjoni multipla għajr minn adult wiehed u tarbija wahda, b'dawn tal-aħħar ikunu marbuta sew b'ċinturin bil-holqa supplimentari jew b'apparat ieħor ta' restrizzjoni.

UAM.OP.MVCA.230 Sigurtà fil-kompartiment tal-passiġġieri

- (a) L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li qabel it-taxiing jew il-moviment fuq l-art, it-tluġ u l-inżul, ma jkunx hemm ostakli fil-bokki tal-hruġ u fil-passaġġi tal-evakwazzjoni kollha.
- (b) Il-PIC għandu jiżgura li qabel it-tluġ u l-inżul, u kull meta jitqies mehtieġ fl-interess tas-sikurezza, it-tagħmir u l-bagalji kollha jkunu stivati u marbutin sew.

UAM.OP.MVCA.235 Ġkieket tas-salvataġġ

L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li, meta jhaddem VCA fuq l-ilma, it-tul tat-titjira u l-kundizzjonijiet affaċċjati tul it-titjira jitqiesu kif xieraq meta jiġi deċiż jekk il-ġkieket tas-salvataġġ għandhomx jintlibsu mill-okkupanti kollha tal-inġenju tal-ajru.

UAM.OP.MVCA.240 Titjip abbord

Il-PIC fl-ebda hin ma għandu jippermetti tipjip abbord.

UAM.OP.MVCA.245 Kundizzjonijiet meteoroloġiċi

- (a) Il-PIC għandu:
 - (1) jibda t-titjira; jew
 - (2) jekk ikun applikabbli, jissokta lil hinn mill-punt li minnu japplika pjan rivedut tat-titjira tal-ATS fil-każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira;
 - (3) jissokta lejn il-vertiport tad-destinazzjoni ppjanat,

biss meta r-rapporti meteoroloġiċi attwali jew kombinament ta' rapporti attwali u previsti jkunu jindikaw li l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija fil-vertiport tat-tluq, tul ir-rotta tat-titjir, u fil-port tad-destinazzjoni, fil-hin tal-wasla, ikunu fil-livell tal-valuri minimi tal-ippjanar stabbiliti f'konformita mal-punt UAM.OP jew iżjed minnhom. MVCA.111.

UAM.OP.MVCA.285 Użu tal-ossigenu supplimentari

Il-PIC għandu jiżgura li l-bdoti kollha li jkunu qed jaqdu d-dmirijiet essenzjali għat-thaddim sikur tal-VCA waqt it-titjira, jużaw ossigenu supplimentari b'mod kontinwu kull meta l-altitudni tal-kabina taqbeż l-10 000 pied għal perjodu itwal minn 30 minuta u kull meta l-altitudni tal-kabina taqbeż it-13 000 pied.

UAM.OP.MVCA.295 Użu ta' sistema għall-evitar tal-habtiet fl-ajru (ACAS)

L-operatur tal-IAM għandu jistabbilixxi proċeduri operattivi u programmi tat-tahrig meta ACAS tiġi installata u tkun servizzabbli, halli l-ekwipaġġ tat-titjira jkun imharreġ sew biex jevita l-habtiet u jkun kompetenti fl-użu tat-tagħmir tal-ACAS II.

SUBPARTI C

PRESTAZZJONI U L-LIMITAZZJONIJET OPERATTIVI TAL-INGENJI TAL-AJRU B'KAPAĊITÀ VTOL (VCA)

UAM.POL.VCA.050 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti tal-prestazzjoni u l-limitazzjonijiet operattivi għall-operazzjonijiet tal-IAM b'ingeni tal-ajru b'kapaċità VTOL (VCA).

UAM.POL.VCA.100 Tip ta' operazzjoni

Il-VCA għandu jithaddem f'konformità mar-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli għat-tip ta' operazzjoni maħsuba li trid issir.

UAM.POL.VCA.105 Data dwar il-prestazzjoni tal-inġenji tal-ajru b'kapacità VTOL (VCA)

VCA għandu jithaddem f'konformità mad-data u l-limitazzjonijiet tal-prestazzjoni ċċertifikati li hemm fl-AFM.

UAM.POL.VCA.110 Rekwiżiti ġenerali tal-prestazzjoni

(a) Il-massa tal-VCA:

- (1) fil-bidu tat-tluġh; jew
- (2) fil-każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira, mill-mument meta jibda japplika l-pjan operattiv rivedut tat-titjira

ma għandhiex tkun iżjed mill-massa li fiha r-rekwiżiti ta' din is-Subparti jistgħu jiġu rrispettati għat-titjira li trid issir, fil-waqt li jitqiesu t-tnaqqisiet mistennija fil-massa matul t-titjira u tali injezzjoni tal-fjuwil, kif applikabbli.

(b) Id-data approvata tal-prestazzjoni inkluża fl-AFM għandha tintuża biex tiġi ddeterminata l-konformità mar-rekwiżiti ta' din is-Subparti, u din għandha tiġi ssupplimentata kif mehtieg b'data oħra kif preskritt fir-rekwiżiti rilevanti. L-operatur tal-IAM għandu jispjega tali data oħra fil-manwal tal-operat. Meta jiġu applikati l-fatturi stipulati f'din is-Subparti, għandu jitqies kull fattur operazzjonali li jkun diġà inkorporat fid-data tal-prestazzjoni li hemm fl-AFM biex tkun evitata l-applikazzjoni doppja tal-fatturi.

(c) Meta tintwera l-konformità mar-rekwiżiti ta' din is-Subparti, għandhom jitqiesu l-parametri li ġejjin:

- (1) il-massa tal-VCA;
- (2) il-konfigurazzjoni tal-VCA;
- (3) il-kundizzjonijiet ambjentali, b'mod partikolari:
 - (i) l-altitudni tad-densità;
 - (ii) ir-rih:
 - (A) hlief hekk kif previst fil-punt (C), għat-tluġh, għall-passaġġi tat-titjira tat-tluġh u għall-inżul, il-korrezzjoni tar-rih ma għandhiex tkun aktar minn 50 % ta' kwalunkwe komponent tar-rih fiss mill-faċċata rrapportat bħala 5 kt jew iżjed;
 - (B) meta t-tluġh u l-inżul b'komponent tar-rih minn wara jkunu permessi fl-AFM, u fil-każijiet kollha għall-passaġġ tat-titjira tat-tluġh, il-korrezzjoni għar-rih minn wara ma għandhiex tkun inqas minn 150 % ta' kwalunkwe komponent tar-rih irrappurtat;
 - (C) meta tagħmir għall-kejl preċiż tar-rih jippermetti kejl preċiż tal-veloċità tar-rih fuq il-punt tat-tluġh u tal-inżul, l-operatur tal-IAM jista' jqis komponenti tar-rih f'ammonti li jaqbzu l-50 %, diment li l-operatur tal-IAM juri lill-awtorità kompetenti li l-qrubija lejn il-FATO u t-titjib fil-preċiżjoni tat-tagħmir għall-kejl tar-rih jipprovdu livell ekwivalenti ta' sikurezza;
- (4) it-tekniki operattivi; u
- (5) l-operat ta' kull sistema li għandha effett hażin fuq il-prestazzjoni tal-VCA.

UAM.POL.VCA.115 Responsabbiltà f'każ ta' ostakli

Għall-operazzjonijiet minn u lejn iż-żoni tat-tluġh u tal-avvicinament finali (FATO), l-operatur tal-IAM għandu, waqt l-ippjanar ta' qabel it-titjira u għall-fini tal-kalkoli tal-ikklerjar tal-ostakli:

(a) iqs ostaklu li jkun qiegħed lil hinn l-FATO, fil-passaġġ tat-titjira tat-tluġh jew fil-passaġġ tat-titjira tal-avvicinament interrott, jekk id-distanza laterali tiegħu, mill-eqreb punt fuq wiċċ l-art taht il-passaġġ tat-titjira maħsuba, ma tkunx iktar mid-distanzi li ġejjin:

- (1) għat-titjiriet li jridu jsiru f'konformità mal-VFR:
 - (i) $0,75 \times D$;

- (ii) maghdud mal-akbar valur ta' $0,25 \times D$ jew 3 m ;
- (iii) maghdud ma':
 - (A) $0,10 \times \text{id-distanza DR għall-operazzjonijiet skont il-VFR ta' binhar; jew}$
 - (B) Rizervat;
- (b) iquis ostaklu li jkun qiegħed fiż-żona ta' riżerva jew ta' tranżizzjoni laterali għat-tluġ permezz ta' proċedura ta' riżerva jew proċedura ta' tranżizzjoni laterali, jekk id-distanza laterali tiegħu mill-eqreb punt fuq il-wiċċ taħt il-passaġġ tat-titjira mahsuba ma tkunx aktar 'il bogħod minn:
 - (1) $0,75 \times D$;
 - (2) maghdud mal-akbar valur ta' $0,25 \times D$ jew 3 m ;
 - (3) maghdud ma':
 - (i) $0,10 \times \text{id-distanza DR għall-operazzjonijiet tal-VFR ta' binhar; jew}$
 - (ii) riżervat;
- (c) jinjora l-ostakli li jkunu qegħdin lil hinn l-FATO fil-passaġġ tat-titjira tat-tluġ jew fil-passaġġ tat-titjira tal-avvicinament interrott jekk id-distanza laterali tagħhom sal-eqreb punt fuq il-wiċċ taħt il-passaġġ tat-titjira mahsuba ma tkunx aktar 'il bogħod minn dan li ġej:
 - (1) $3 \times D$ għall-operazzjonijiet VFR ta' binhar, jekk tkun żgurata li l-preċiżjoni tan-navigazzjoni tista' tinkiseb b'referenza għal għajnuniet viżwali xierqa waqt it-tluġ;
 - (2) riżervat.

UAM.POL.VCA.120 Tluġ

- (a) Il-massa waqt it-tluġ tal-VCA ma għandhiex taqbez il-massa massima waqt it-tluġ speċifikata fl-AFM għall-proċedura/i tat-tluġ iċċertifikati li jridu jintużaw.
- (b) L-operatur tal-IAM għandu jqis:
 - (1) il-parametri xierqa tal-punt UAM.POL.VCA.110(c); u
 - (2) l-ostakli identifikati f'konformità mal-punt UAM.POL.VCA.115.
- (c) Barra minn hekk, għall-operazzjonijiet tal-VCA minn FATO:
 - (1) il-massa waqt it-tluġ għandha tkun tali li:
 - (i) ikun jista' jiġi rifjutat it-tluġ u l-inżul fuq il-FATO meta tkun ġiet magħrufa CFP waqt il-punt tad-deċiżjoni tat-tluġ (TDP) jew qabel;
 - (ii) id-distanza meħtieġa għat-tluġ interrott (RTODRV) ma tkunx iżjed mid-distanza disponibbli għat-tluġ

